

Tussenstand Route 23

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

dr M.G. Weide

juni 2005

Colofon

Opdrachtgever	Stuurgroep Route 23
Tekst	Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk	Stadsdrukkerij
informatie	Gemeente Dordrecht
	Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
	Postbus 8
	3300 AA DORDRECHT
	telefoon: (078) 639 69 15
	www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding	13
1.1 Aanleiding en doel	13
1.2 Route 23	13
1.3 Vraagstelling	15
1.4 Onderzoeksopzet	15
1.5 Inhoud rapport	16
2 Instroom, doorstroom en uitstroom	19
2.1 Instroom.....	19
2.2 Doorstroom en uitstroom.....	21
3 Prestatie-indicatoren	23
3.1 Resultaten projectniveau	23
3.2 Bereik/instroom	23
3.3 Maatschappelijke effecten	24
4 Resultaten Route 23	29
4.1 Resultaten projectniveau	29
4.2 Maatschappelijke effecten	32
5 Beleid en praktijk	35
5.1 Visie en doelstelling	35
5.2 Vernieuwend en meerwaarde.....	35
5.3 Ketensamenwerking	36
5.4 Aanbod	39
5.5 Aandachtspunten en prioriteiten	41
5.6 Toekomst	42

Bijlage 1 Interviewleidraad stuurgroepleden en MDT-leden

Bijlage 2 Geïnterviewden

Samenvatting en conclusies

In april 2004 is in Dordrecht het project Route 23 gestart met als doel het voorkomen en bestrijden van de jeugdwerkloosheid. Het project richt zich op alle jongeren tussen de 16 en 23 jaar, met als primaire doelgroep 'kansarme' jongeren. In opdracht van de stuurgroep van Route 23 ontwikkelde het SGB voor dit project prestatie-indicatoren en maakte een tussenstand op.

Route 23 is een pilotproject waarin ketenpartners via een integrale aanpak werken aan de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Route 23 is gericht op jongeren van 16 tot 23 jaar uit Dordrecht, met het accent op 'kansarme' jongeren. Het project is in april 2004 gestart voor Dordtse jongeren en heeft een doorlooptijd van een jaar. Het is de bedoeling dat het project continueert en vanaf september 2005 een regionale functie krijgt. Met het oog daarop heeft het SGB in opdracht van de Sociale Dienst prestatie-indicatoren ontwikkeld voor het project en een tussenstand opgemaakt. Hiertoe is gebruik gemaakt van deskresearch, analyse van de registratiegegevens van Route 23 en interviews met alle relevante betrokkenen.

Route 23

Route 23 is een merknaam voor beleid en inspanningen gericht op het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid. Kern van het project is ketensamenwerking van partners die een rol spelen in de (traject)begeleiding van risicojongeren. Dit zijn het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), de Sociale Dienst, Regionaal Bureau Leerplicht (RBL⁺), ROC Da Vinci College en Bureau Jeugdzorg. Ook de sector Onderwijs & Welzijn van de gemeente Dordrecht participeert in de samenwerking.

De doelstellingen van Route 23 zijn:

- jongeren ontvangen binnen acht dagen na aanmelding een geïntegreerde intake met begeleiding naar werk, scholing en/of zorg,
- 10% minder voortijdig schoolverlaters,
- 10% minder niet werkende werkzoekenden < 23 jaar,
- 10% minder jongeren met een uitkering,
- 10% vermindering van intensieve zorginzet bij jongeren.

Jongeren die zich bij het CWI aanmelden worden op basis van een gesprek ingedeeld in categorie A (goed bemiddelbaar) en B (moeilijk bemiddelbaar). Jongeren in een A traject worden door het CWI bemiddeld naar werk. Als dat na tien weken niet is gelukt, kunnen ze doorstromen naar Route 23. Voor jongeren in een B traject volgt een intakegesprek voor Route 23. Jongeren kunnen ook via RBL⁺ of Bureau Jeugdzorg een intake ontvangen voor Route 23. De jongeren worden vervolgens besproken in het multidisciplinaire team (MDT), waarin alle ketenpartners zijn vertegenwoordigd. Hier vindt een diagnose plaats en wordt een traject bepaald richting onderwijs, werk en/of zorg en krijgt de jongere één of meer case-managers toegewezen. Het traject van jongeren met een uitkering bestaat in het kader van het 'work first' principe dat de Sociale Dienst hanteert, vrijwel altijd uit een doorverwijzing naar de werkplaats. Daar moeten de jongeren eerst vier weken productiewerk doen, waarna ze via een brancheoriënterende stage en een vacaturestage in principe uitstromen naar werk. Dit traject duurt drie maanden en kan met nog eens drie maanden verlengd worden.

De jongeren worden geregistreerd in een excelbestand, maar men is inmiddels bezig een nieuw registratiesysteem te ontwikkelen dat aansluit bij het registratiesysteem van RBL⁺.

Voor Route 23 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een staalkaart van alle mogelijkheden die er zijn voor reïntegratie van jongeren in de regio. Het kan gaan om mogelijkheden voor werk (leer/werkbanen, jongerenvacatures), ondersteunende trainingen/cursussen (taal, beroepsoriëntatie, sollicitatie) en diagnostiek (assessment).

In Route 23 voeren de ketenpartners overleg op strategisch niveau in de stuurgroep. Een voorbereidingsgroep (routeplannersgroep) bereidt de agenda van de stuurgroep voor. In het MDT werken de ketenpartners op operationeel niveau samen. Daarnaast is er een klankbordgroep geformeerd waarin onder meer de wethouder en werkgevers participeren. De projectleider van Route 23 neemt aan al deze overleggen deel; zij heeft een verbindingsfunctie en speelt een coördinerende en sturende rol in het project.

Prestatie-indicatoren

Bij het ontwikkelen van de prestatie-indicatoren hebben we onderscheid gemaakt tussen resultaten op projectniveau en maatschappelijke effecten. De doelstellingen van Route 23 zijn vrijwel allemaal op dat laatste niveau geformuleerd: vermindering van het aantal voortijdig schoolverlaters, nww-ers onder de 23 jaar en jongeren met een uitkering. Om te kunnen vaststellen in hoeverre Route 23 daar een bijdrage aan levert, moet je ook vaststellen wat het bereik van het project is en wat de resultaten zijn op projectniveau.

In onderstaand overzicht zijn de prestatie-indicatoren gepresenteerd. We hebben hierin aangesloten bij de doelstellingen van Route 23. Voor de doelstelling 'vermindering van de intensieve zorginzet bij jongeren' is in overleg met Bureau Jeugdzorg voornamelijk geen prestatie-indicator ontwikkeld.

Overzicht: Prestatie-indicatoren Route 23

<i>resultaten projectniveau</i>	<i>maatschappelijke effecten</i>
<p><i>tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel jongeren waarbij de tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake voor Route 23 maximaal acht dagen is,</i> <i>gemiddeld aantal dagen tussen aanmelding en geïntegreerde intake.</i> 	<p><i>voortijdig schoolverlaten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel leerplichtige jongeren woonachtig in Dordrecht dat voortijdig de school verlaat,</i> <i>aantal en aandeel niet-leerplichtige jongeren dat de school (voortijdig) verlaat, uitgesplitst naar jongeren met en zonder startkwalificatie</i>
<p><i>instroom en bereik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel jongeren dat is ingestroomd in Route 23 via het CWI berekend over alle jongeren in een B traject die zich bij het CWI hebben aangemeld,</i> <i>aantal en aandeel jongeren dat is ingestroomd in Route 23 via Bureau Jeugdzorg en RBL⁺, berekend over het aantal 'probleem'jongeren dat bij deze instanties in behandeling is.</i> 	<p><i>niet-werkende werkzoekenden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel nww-ers jonger dan 23 jaar in Dordrecht, naar fase en werkloosheidsduur,</i> <i>voor de vergelijking: aantal en aandeel nww-ers jonger dan 23 jaar in de regio en landelijk.</i>
<p><i>doorstroom en uitstroom, berekend over de instroom</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel jongeren dat voortijdig uitstroomt, het moment waarop en de reden,</i> <i>aantal en aandeel jongeren dat een traject in de werkplaats afrondt,</i> <i>aantal en aandeel jongeren dat uitstroomt naar een (vervolg)opleiding, een reïntegratietraject en/of werk,</i> <i>uitsplitsing van deze gegevens naar relevante achtergrondkenmerken.</i> 	<p><i>jongeren met een bijstandsuitkering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>aantal en aandeel Dordtse jongeren jonger dan 23 jaar met een bijstandsuitkering,</i> <i>voor zover mogelijk een regionale en/of landelijke vergelijking.</i>

Resultaten Route 23

Bij het opstellen van de tussenstand hebben we eerst geprobeerd de prestatie-indicatoren 'in te vullen'. Dat is grotendeels, maar niet helemaal gelukt. We hebben hiervoor gebruik gemaakt van de registratie van Route 23, registratiegegevens van de werkplaats en gegevens van de ketenpartners.

Resultaten projectniveau

Het is niet gelukt gegevens over de tijd tussen de aanmelding en de intake in Route 23 te verkrijgen, omdat deze data niet in één bestand geregistreerd zijn.

In 2004 zijn 264 jongeren in Route 23 ingestroomd. Het merendeel (86%) is 18 jaar of ouder. De helft van de jongeren is autochtoon, 15% is Antilliaans, 6% is Turks en de rest heeft een andere etnische herkomst. Het gaat om evenveel jongens en meisjes. Zeven op de tien deelnemers aan Route 23 hebben geen voortgezette opleiding afgerond en de overigen hebben een v(m)bo- of mavo-diploma. Een enkeling heeft een startkwalificatie. Eén op de vijf jongeren heeft een kind of is zwanger en bijna de helft heeft schulden. De instroom bestaat dus duidelijk uit 'kansarme' jongeren.

Acht op de tien jongeren stromen Route 23 binnen via het CWI. Het bereik van het project onder jongeren die zich bij het CWI hebben aangemeld en in een B traject zitten, lijkt hoog.

Het aandeel jongeren dat via Bureau Jeugdzorg Route 23 instroomt is 8%. Volgens de cijfers van Bureau Jeugdzorg zelf is dat iets hoger, maar een aantal jongeren die Bureau Jeugdzorg doorverwijst, komt officieel via het CWI bij Route 23 terecht. Bureau Jeugdzorg heeft in 2004 geen enkele 16/17-jarige naar Route 23 doorverwezen, maar wel een belangrijk deel van de 18 t/m 22-jarigen die bij hen in behandeling zijn genomen. Dat geldt vooral voor jongeren die bij het T-team zijn binnengekomen.

Van RBL⁺ hebben we geen gegevens over het bereik kunnen krijgen, omdat men om dit moment overgaat naar een nieuw registratiesysteem. De instroom via deze 'voordeur' is echter beperkt (2% van de totale instroom).

Van de jongeren die Route 23 in 2004 zijn ingestroomd is 45% in datzelfde jaar uitgestroomd, van wie de helft voortijdig. De belangrijkste reden hiervan is dat men afziet van bemiddeling of een uitkering. De uitstroombdatum is niet altijd geregistreerd, zodat we het moment van uitstroom niet konden vaststellen. Van alle jongeren die zijn uitgestroomd, zijn er drie op de tien uitgestroomd naar werk, 7% naar een opleiding en 13% naar een zorgtraject. Een derde van de instroom van Route 23 is doorverwezen naar de werkplaats. Van deze groep is een derde voor of tijdens het traject uitgevallen, is een vijfde doorgestroomd naar werk, is er één doorgestroomd naar een opleiding en heeft 10% het traject afgerond met een eindrapportage. Van de totale groep die Route 23 voortijdig heeft verlaten, is de helft naar de werkplaats doorverwezen.

Maatschappelijke effecten

Wat kunnen we nu zeggen over de maatschappelijke effecten van Route 23? Wat betreft het voortijdig schoolverlaten konden we van RBL⁺ geen relevante gegevens verkrijgen vanwege de overgang naar het nieuwe registratiesysteem.

Het aantal Dordtse nww-ers jonger dan 23 jaar is tussen 1 april 2004 en 1 januari 2005 met bijna 40% gedaald; deze afname vond vooral in het laatste kwartaal plaats. Hiermee is het outcome doel van Route 23 ruimschoots behaald. Deze afname is deels toe te schrijven aan een gewijzigde procedure bij het CWI. Het ziet er echter naar uit dat Route 23 hier ook een bijdrage aan heeft geleverd, doordat jongeren afzien van een uitkering en/of sneller doorstromen naar werk. Hoe groot deze bijdrage is, is echter niet precies na te gaan.

Daarnaast is het aantal jongeren met een bijstandsuitkering het laatste half jaar van 2004 sterk gedaald. Tussen 1 april 2004 en 1 januari 2005 gaat het om een afname van ruim een kwart. Ook wat dit aspect betreft is de outcome doelstelling van Route 23 dus al behaald. Het lijkt plausibel dat een deel van deze afname op het conto van Route 23 geschreven kan worden.

Beleid en praktijk

Hoe kijken de ketenpartners nu tegen Route 23 aan en hoe is het gesteld met de uitvoering in de praktijk?

Visie

Alle ketenpartners zien Route 23 als een project voor alle jongeren tot 23 jaar. Het CWI beschouwt ook haar activiteiten voor jongeren in een A traject als onderdeel van Route 23. De overige ketenpartners zien vooral de ketensamenwerking rondom jongeren in een B traject als de kern van Route 23. Wél beschouwen men Route 23 als 'breder' in die zin dat het project beoogt samenhang aan te brengen in alle maatregelen die gericht zijn op het bestrijden van de jeugdwerkloosheid, wat weer voor alle jongeren is bedoeld.

De ketensamenwerking en de integrale aanpak worden door iedereen als het meest vernieuwende van Route 23 gezien. Dat instanties over hun eigen schutting heen kijken en gezamenlijk snel zaken oppakken en regelen. En dat er vanuit de klant wordt gehandeld. Vernieuwend is ook de nieuwe werkwijze van het CWI en de Sociale Dienst aan de poort, de 'work first' benadering, waarin jongeren die een uitkering aanvragen meteen naar de werkplaats worden doorverwezen.

De meerwaarde van het project ziet men vooral in de ketensamenwerking en in het MDT waarin deze samenwerking in de praktijk gestalte krijgt. In het MDT overleg wordt gezamenlijk een traject uitgezet, waarbij soms meer instanties als casemanager betrokken zijn.

Uitvoering

De samenwerking tussen partners vond aanvankelijk vooral op uitvoeringsniveau plaats. Inmiddels is er ook op het niveau van het beleid sprake van meer samenwerking. Dit kwam moeilijk op gang, mede vanwege interne beslommingen van de ketenpartners zoals reorganisatie, veranderingen als gevolg van landelijk beleid en het opzetten van een nieuwe organisatie. Dat heeft tot vertraging in het project geleid. Het afstemmen van werkprocessen bleek lastiger dan gedacht en daar moet nog aan gewerkt worden. Inmiddels heeft men enkele knelpunten uit de uitvoeringspraktijk opgepakt en is de structuur van het project aangepast. Er zijn werkgroepen gevormd die zich bezig houden met jongeren voor wie de reguliere aanpak niet voldoet (tiernermoeders en VSO jongeren). De ketenpartners laten zich positief uit over de samenwerking en geven aan dat deze duidelijk is verbeterd. Maar men geeft ook aan dat hierin nog wel winst is te behalen. Als positieve punten van de samenwerking noemt men verbetering van de interne afstemming, kennisvermeerdering, een bredere blik en korte lijnen.

In de uitvoeringspraktijk van het MDT lopen de deelnemers tegen een aantal knelpunten aan. Het belangrijkste 'probleem' dat door meer partners gevoeld wordt, is de 'ongelijkheid' van de ketenpartners in het MDT. In de praktijk beslist de Sociale Dienst meestal over het traject van jongeren die een uitkering aanvragen: zij moeten in principe naar de werkplaats. Hierin zit weinig ruimte, wat het lastig maakt over alternatieven te praten. Ook is er op andere terreinen sprake van botsingen door tegengestelde belangen en regelgeving van instanties. Vooral de regelgeving van de Sociale Dienst werkt naar het idee van de overige ketenpartners belemmerend. Hierin lijkt de laatste weken wel wat verandering te komen; de projectleider geeft aan dat er vanuit de Sociale Dienst meer ruimte komt.

Andere knelpunten in de uitvoeringspraktijk van het MDT zijn het feit dat er gesproken wordt over 'papier dossiers' (jongeren die je zelf niet kent), een slechte informatie-uitwisseling binnen organisaties, zodat de informatie over een jongere niet klopt of niet actueel is en de duur van het overleg. Dat zou efficiënter moeten.

Aanbod

Alle deelnemers aan het MDT noemen het aanbod van Route 23 (te) eenzijdig. Een traject op maat is vaak niet mogelijk. Meer algemeen geven de ketenpartners aan dat het project voor de jongere groep voortijdig schoolverlaters nog (te) weinig te bieden heeft. Op dit moment vindt er een analyse plaats van de instrumenten die men nu gebruikt en de manier waarop ze worden ingezet.

Recent is er bij het Da Vinci College een brede assistentenopleiding opgezet, die brancheoverstijgend is. Daarnaast beschikt men over geïntegreerde trajecten voor anderstaligen. Ook heeft het Da Vinci College de beschikking over allerlei diagnostische instrumenten. Deze werden aanvankelijk nauwelijks gebruikt voor Route 23, maar dat zal in de toekomst meer gaan gebeuren.

Wat werk betreft is de werkplaats momenteel het belangrijkste instrument van Route 23. Jongeren met een uitkering worden in principe altijd naar de werkplaats doorverwezen. Dit is er voornamelijk op gericht jongeren werknemersvaardigheden bij te brengen voor - ongeschoold - productiewerk. Het educatieve aanbod is beperkt en vooral gericht op aanpassing van het gedrag. Voor meer opleiding is er binnen het traject van drie maanden volgens de exploitant van de werkplaats geen ruimte. Hoewel alle ketenpartners het uitgangspunt dat jongeren iets moeten doen voor hun uitkering onderschrijven, wordt de werkplaats zoals deze nu vorm krijgt door een deel van hen als te beperkt ervaren. De deelnemers aan het MDT pleiten voor een breder aanbod, waarin ook sollicitatietrainingen, arbeidsoriëntatie en leer/werktrajecten een plaats hebben. Zodat je daadwerkelijk een traject op maat kan aanbieden. Hiertoe zou de staalkaart mogelijkheden moeten bieden. Op dit moment wordt aan de ontwikkeling en uitwerking hiervan gewerkt.

Ook de exploitant van de werkplaats geeft aan dat deze niet geschikt is voor alle jongeren. Op dit moment stromen er jongeren de werkplaats in die in feite nog te veel problemen hebben op verschillende levensterreinen. Daar zou eerst aan gewerkt moeten worden voor zij instromen. Deze jongeren krijgen nu het advies voor de springplank, maar dit traject bestaat officieel nog niet.

Voor het overige is afgesproken dat het CWI jongerenvacatures in het MDT inbrengt. Dat schiet er in de praktijk echter nog wel eens bij in. En ten slotte zijn er activiteiten ondernomen gericht op werkgevers.

Aandachtspunten

De ketenpartners noemen een aantal aandachtspunten.

- Er kan nog een kwaliteitsslag gemaakt worden in de uitvoering van Route 23. Dat geldt voor de bedrijfsvoering, de informatievoorziening en de casuïstiekbespreking.
- De focus van Route 23 is te sterk gericht op werk en te weinig op school en opleiding. Het is belangrijk dat jongeren die nog in staat zijn een startkwalificatie te halen, hiermee aan de slag kunnen.
- Er is nog geen goed traject voor niet uitkeringsgerechtigde jongeren (nuggers).
- Ketenpartners moeten nog meer over hun eigen schutting heen kijken. Men moet nog werken aan het overbruggen van cultuurverschillen en een verdere implementatie van het project binnen de organisaties. Ook kan het vrijmaken van tijd voor het project nog beter.
- Het MDT mist feedback vanuit de werkplaats.
- Jongeren die afhaken omdat ze naar de werkplaats moeten, verdwijnen soms uit beeld. Met deze jongeren wordt niets meer gedaan.
- Een afstemming van de werkgeversbenadering is gewenst.

Als prioriteiten worden de ontwikkeling van het registratiesysteem en de staal-kaart genoemd. Ook de regionalisering heeft prioriteit; dit traject is al in gang gezet. Aandachtspunt hierbij is nog wel de verwachte toename van de instroom van jongeren en de extra tijd die het zal kosten deze te bespreken. De vraag is of de huidige opzet dan nog werkbaar zal zijn. Dit punt heeft de aandacht van de kwartiermaker die zich met de regionalisering van Route 23 bezig houdt.

Toekomst

Alle ketenpartners zijn van mening dat het project de komende jaren door moet gaan.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de resultaten trekken we een aantal conclusies en doen we een aantal aanbevelingen. Deze hebben betrekking op de prestatie-indicatoren en de tussenstand.

Prestatie-indicatoren

Voor Route 23 hebben we prestatie-indicatoren geformuleerd op projectniveau en als maatschappelijk effect. Vervolgens hebben we geprobeerd deze 'in te vullen'. Op basis hiervan kunnen we de volgende conclusies trekken en aanbevelingen doen.

- Een doelstelling van Route 23 is dat jongeren binnen acht dagen na aanmelding een geïntegreerde intake met begeleiding naar werk, scholing en/of zorg ontvangen. Op basis hiervan zijn twee prestatie-indicatoren ontwikkeld die betrekking hebben op de tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake. Om deze te kunnen 'invullen' is het noodzakelijk voor elke jongere de datum van aanmelding bij de 'voordeur' en de datum van intake in Route 23 in eenzelfde bestand te registreren, zodat het aantal dagen tussen beide data berekend kan worden. Op dit moment gebeurt dit niet. Wil men het project op deze doelstelling toetsen, dan dient men hier in het nieuwe registratiesysteem rekening mee te houden.
- Het bereik van Route 23 kan alleen vastgesteld worden op basis van gegevens van de 'voordeuren' over het aantal jongeren dat zich bij hen aanmeldt of wordt aangemeld. Ook gegevens over maatschappelijke effecten dienen deels door de ketenpartners aangeleverd te worden. In de praktijk blijkt het soms lastig deze gegevens te verkrijgen. Met de ketenpartners zouden afspraken gemaakt dienen te worden voor het aanleveren van deze gegevens.
- In het registratiebestand van Route 23 is de doorstroom naar de werkplaats niet goed geregistreerd. De werkplaats zelf beschikt wél over registratiegegevens van de jongeren die naar hen zijn doorverwezen. Om een beter inzicht te krijgen in het traject van een jongere, zouden deze gegevens van de werkplaats gekoppeld dienen te worden aan de registratiegegevens van Route 23.
- De uitstroombdatum van jongeren uit Route 23 wordt niet altijd gemeld door de ketenpartners en kan daardoor niet altijd geregistreerd worden. In het kader van het monitoren van gegevens, is het wel belangrijk dat dit gebeurt.

Tussenstand

Bij het opmaken van de tussenstand hebben we gekeken naar de resultaten van het project en de uitvoering in de praktijk. Dit leidt tot de volgende conclusies en aanbevelingen.

- De instroom van 16/17-jarigen in Route 23 is beperkt. Bureau Jeugdzorg verwijst deze leeftijdsgroep niet door en ook via RBL⁺ stromen zij slechts mondjesmaat binnen. Dat lijkt te maken te hebben met het feit dat het project voor deze groep nog onvoldoende te bieden heeft. Dit is een aandachtspunt.
- Het bereik van Route 23 onder jongeren die zich bij het CWI aanmelden lijkt hoog en ook Bureau Jeugdzorg verwijst jongeren van 18 jaar en ouder die zij in behandeling nemen, vaak door naar Route 23. We zien echter ook dat een fors aandeel jongeren voortijdig uitstroomt met als reden dat men afziet van bemiddeling en/of een uitkering. Omdat deze jongeren uit Route 23 stromen, verdwij-

nen ze soms helemaal uit beeld. Het zou goed zijn deze jongeren nog een poosje te monitoren om te zien hoe het hen vergaat en of zij zich op eigen houtje redden.

- De doelstellingen van Route 23, een daling van het aantal nww-ers onder de 23 jaar en van het aantal jongeren met een bijstandsuitkering met 10%, zijn in de periode tussen de start van Route 23 in april 2004 en het eind van 2004 ruimschoots gehaald. Route 23 lijkt hier in ieder geval een –beperkte- bijdrage aan geleverd te hebben, enerzijds doordat jongeren hebben afgezien van een uitkering, anderzijds doordat ze mogelijk sneller werk hebben gevonden. Als we ervan uitgaan dat jongeren die afzien van een uitkering gestimuleerd worden zelf actief achter werk aan te gaan of weer naar school te gaan, kan dit als een positief resultaat van Route 23 worden gezien. Jongeren ontmoedigen een uitkering aan te vragen zou echter geen doel op zich moeten zijn, omdat dit alleen geen bijdrage levert aan het bestrijden van de jeugdwerkloosheid. Het zou in dat kader aan te bevelen zijn dat jongeren die op deze wijze uitvallen gebruik kunnen maken van advies, begeleiding en/of ondersteuning bij het zelfstandig uitstippelen van een traject richting werk of school. De staalkaart zou hiervoor een hulpmiddel kunnen zijn.
- Alle partners zien het vernieuwende en de meerwaarde van Route 23 in de ketensamenwerking. Deze samenwerking kwam wat moeizaam op gang, maar hierin is de afgelopen maanden een positieve slag gemaakt. In de uitvoeringspraktijk is nog wel duidelijk sprake van een aantal knelpunten, die vooral te maken hebben met cultuurverschillen en regelgeving. Dat is een belangrijk aandachtspunt, omdat juist op het uitvoeringsniveau Route 23 zijn meerwaarde moet tonen. Er zou dan ook door alle ketenpartners energie gestoken dienen te worden in het oplossen van deze knelpunten door een goede onderlinge afstemming en afspraken.
- Op dit moment is het aanbod voor Route 23 nog (te) beperkt en te veel gericht op werk. Vooral voor jongeren met een uitkering zijn er buiten de werkplaats (nog) geen alternatieven. En het aanbod van de werkplaats is niet voor alle jongeren geschikt. Er ligt bij de ketenpartners een duidelijke wens voor meer mogelijkheden wat betreft opleiding en trainingen en voor een traject ‘op maat’. De ontwikkeling van de staalkaart moet het overzicht bieden van de mogelijkheden die er zijn. Maar deze mogelijkheden moet men jongeren dan ook aan kunnen bieden. Dat betekent dus ook dat de regelgeving hierop dient te worden afgestemd.

Ten slotte

Route 23 is een project in ontwikkeling en de tussenstand is duidelijk een momentopname. Ook met het oog op regionalisering wordt er hard gewerkt aan een verdere ontwikkeling en verbetering van het project. De hier genoemde aandachtspunten dienen in deze context beschouwd te worden.

Bij het opmaken van de tussenstand zijn alle ketenpartners op verschillende niveaus betrokken. De deelnemers aan Route 23, de jongeren, zijn hierin vanwege het korte tijdsbestek niet betrokken. Hun mening over Route 23, de mogelijkheden die het hen biedt en de ervaringen die zij hiermee hebben opgedaan, zijn echter wél van belang om ook van hun kant een goed beeld te krijgen van Route 23. Ook is het belangrijk inzicht te krijgen in wat er gebeurt met de jongeren die uitvallen of die, omdat zij afzien van een uitkering, niet instromen in het project. Het is dan ook aan te bevelen als vervolg op deze tussenstand en als aanvulling hierop, een onderzoek te doen onder de doelgroep en deelnemers van Route 23.

1 Inleiding

In april 2004 is in Dordrecht het project Route 23 gestart met als doel het voorkomen en bestrijden van de jeugdwerkloosheid. Het project richt zich op alle jongeren tussen de 16 en 23 jaar, met als primaire doelgroep 'kansarme' jongeren. Voor dit project ontwikkelde het SGB prestatie-indicatoren en maakte een tussenstand op. In dit inleidende hoofdstuk beschrijven we de aanleiding en het doel van het onderzoek, het project Route 23, de vraagstelling en de opzet van het onderzoek

1.1 Aanleiding en doel

De bestrijding van jeugdwerkloosheid staat landelijk hoog op de politieke en beleidsagenda. In 2003 hebben de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gezamenlijk een Plan van aanpak Jeugdwerkloosheid¹ opgesteld. Doelstellingen zijn het beperken van de jeugdwerkloosheid en het voorkomen van langdurige werkloosheid onder jongeren, door ervoor te zorgen dat iedere werkloze jongere binnen een half jaar weer aan de slag is of op school zit. Men pleit voor ondersteuning van jongeren naar behoefte (weinig waar dit kan en meer waar dit nodig is), met extra aandacht voor de maatschappelijke uitvalers, bij wie sprake is van bijkomende problematiek. Voor deze groep is een goede ketensamenwerking met korte lijnen van belang, die begint met een sluitende melding en registratie, zodat men bij uitval meteen actie kan ondernemen. Daarnaast dient bij de aanpak de loopbaan van de jongere centraal te staan (maatwerk is cruciaal). Men wil inzetten op zowel preventief als curatief beleid. Voortijdig schoolverlaten moet zoveel mogelijk voorkomen worden door maatregelen in het onderwijs zelf. Jongeren zonder startkwalificatie dienen bij voorkeur teruggeleid te worden naar school. Lukt dat niet, dan dient curatief beleid ingezet te worden door te bemiddelen naar werk en, wanneer dat nodig is, ervoor te zorgen dat er alsnog een startkwalificatie kan worden behaald.

Omdat de aanpak van de jeugdwerkloosheid vooral lokaal, regionaal en sectoraal moet plaatsvinden, is eind oktober 2004 de landelijke Taskforce Jeugdwerkloosheid ingesteld om deze te faciliteren en te ondersteunen. De doelstellingen van de Taskforce zijn:²

- realiseren van zoveel mogelijk jeugdbanen om jongeren in conditie te houden voor de arbeidsmarkt,
- sluitende aanpak voor jongeren via een verbetering van de samenwerking tussen partijen,
- voorlichting voor jongeren en hun ouders,
- aanmoedigen van innovatieve activiteiten.

De Taskforce Jeugdwerkloosheid is voor een maximale periode van vier jaar ingesteld. In 2004 heeft zij haar acties vooral gericht op het

plaatsen van 7.500 extra jongeren op jeugdbanen. Dat zijn naast reguliere vacatures, ook stageplekken, werk met behoud van uitkering of leerbanen. Ook is er een begin gemaakt met het versterken van de sluitende aanpak. Daarnaast heeft de Taskforce de ontwikkeling van een arbeidsmarktpaspoort voor jongeren ondersteund, waarin jongeren hun competenties inzichtelijk kunnen maken voor werkgevers.³

Route 23 sluit in haar doelstellingen en opzet naadloos aan bij de landelijke doelstellingen. Het is een pilotproject waarin ketenpartners via een integrale aanpak jeugdwerkloosheid trachten te voorkomen en te bestrijden. Route 23 heeft een looptijd van een jaar en is gericht op jongeren uit Dordrecht. Het is de bedoeling dat het project daarna continueert en vanaf september 2005 een regionale functie krijgt. Met het oog daarop heeft het SGB in opdracht van de stuurgroep van Route 23 prestatie-indicatoren voor Route 23 ontwikkeld om de resultaten van het project te kunnen monitoren. Daarnaast is een tussenstand opgemaakt met als doel te inventariseren wat de meerwaarde is van Route 23, waar zaken goed gaan en welke zaken nog aandacht behoeven. Deze rapportage doet hiervan verslag.

1.2 Route 23

Wat is Route 23?

Route 23⁴ is te beschouwen als een merknaam voor beleid en inspanningen die gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid. Kern van het project is ketensamenwerking. Ketenpartners die elk een rol spelen in de (traject)begeleiding van risicojongeren richting onderwijs of arbeidsmarkt werken aan een betere afstemming van hun beleid en uitvoeringspraktijk. Deze ketenpartners zijn het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), de Sociale Dienst, Regionaal Bureau Leerplicht (RBL⁺), ROC Da Vinci College en Bureau Jeugdzorg. Ook de sector Onderwijs & Welzijn van de gemeente Dordrecht participeert in de samenwerking. Via een gestroomlijnde intake en multidisciplinaire aanpak tracht men probleemjongeren snel in beeld te krijgen en door te leiden naar een adequaat traject richting school, werk en/of zorg.

Route 23 is tevens een merknaam voor arbeidsmarktbeleid in brede zin gericht op het bestrijden van de jeugdwerkloosheid.

Kenmerken van Route 23 zijn:

- iedere probleemjongere is vroegtijdig in beeld,
- geen uitkering zonder verplichtende vorm van actieve reïntegratie volgens het 'work first' principe,
- nauwe samenwerking tussen primaire ketenpartners en overige instellingen in Dordrecht,
- snelheid, integrale gecoördineerde aanpak en intensieve begeleiding,
- verbeterde uitwisseling van informatie en expertise tussen instanties,
- geen gaten in de keten: jongeren worden geregistreerd en tot en met het vinden van werk gemonitord.

Doelstellingen

De doelstellingen van Route 23 zijn:

- jongeren ontvangen binnen acht dagen na aanmelding een geïntegreerde intake met begeleiding naar werk, scholing en/of zorg,
- 10% minder voortijdig schoolverlaters,
- 10% minder niet werkende werkzoekenden < 23 jaar (100 personen),
- 10% minder jongeren met een uitkering (45 personen),
- 10% vermindering van intensieve zorginzet bij jongeren.

Opzet ketenaanpak

Jongeren kunnen Route 23 instromen via verschillende 'voordeuren', het CWI, RBL⁺ en Bureau Jeugdzorg.

Jongeren die zich bij het CWI aanmelden worden op basis van een gesprek ingedeeld in categorie A (goed bemiddelbaar) en B (moeilijk bemiddelbaar). Jongeren in een A traject worden door het CWI bemiddeld naar werk. Als dat na tien weken niet is gelukt, kunnen ze doorstromen naar Route 23. Voor jongeren in een B traject volgt een intakegesprek voor Route 23 en een gesprek voor het aanvragen van een ww-uitkering. Jongeren kunnen ook via RBL⁺ of Bureau Jeugdzorg een intake ontvangen voor Route 23. De jongeren worden vervolgens besproken in het multidisciplinaire team (MDT), waarin alle ketenpartners zijn vertegenwoordigd. Hier vindt een diagnose plaats en wordt een traject bepaald en krijgt de jongere één of meer case-managers toegewezen. Het traject van jongeren is gericht op terugleiding naar het onderwijs of toeleiding naar werk. Jongeren kunnen ook in een zorgtraject terecht komen.

Registratie

De gegevens van jongeren die in Route 23 in-

stromen worden in een excelbestand gezet. In het bestand zijn de eerste maanden uitsluitend jongeren in een B traject opgenomen. Vanaf half augustus worden ook jongeren in een A traject bij Route 23 aangemeld en in een apart excelbestand geregistreerd.

Op dit moment wordt er voor Route 23 een nieuw registratiesysteem ontwikkeld dat aansluit bij het systeem van het RBL⁺. Dit systeem moet het enerzijds mogelijk maken dat instanties zelf gegevens kunnen invoeren, anderzijds dat ze hierin snel gegevens over een jongere kunnen opzoeken.

Staalkaart

Onderdeel van Route 23 is de ontwikkeling van een staalkaart van het geheel aan mogelijkheden om jongeren te reïntegreren in de regio Dordrecht. Het betreft een waaier aan mogelijke instrumenten, zoals werk (leer/werkbanen, leerbanen, jongerenvacatures), ondersteunende trainingen/cursussen (taaltrainingen, beroepsoriëntaties, sociale vaardigheidstrainingen, sollicitatiecursussen etc.) en diagnostiek (assessment, capaciteitsonderzoek). De staalkaart kan door instanties gebruikt worden die betrokken zijn bij het reïntegratietraject. Met de ontwikkeling van de staalkaart is inmiddels een start gemaakt.

Structuur

Met Route 23 wordt beoogd de kennis en inzet die op verschillende beleidsterreinen aanwezig is te bundelen en te coördineren. Hiertoe zijn aanvankelijk binnen het project drie geledingen ingesteld: een stuurgroep (strategisch niveau), een regiegroep (tactisch niveau) en een multidisciplinair team (MDT, operationeel niveau). In de stuurgroep zaten naast vertegenwoordigers van de ketenpartners, ook de wethouder en een vertegenwoordiger van de werkgevers. In oktober 2004 is de regiegroep opgeheven, omdat het mandaat van de leden onduidelijk was en mensen zowel in de stuurgroep als in de regiegroep zaten, wat tot verwarring leidde. In januari 2005 is gestart met een nieuwe structuur, waarin naast de stuurgroep, die nu uitsluitend uit vertegenwoordigers van de ketenpartners bestaat, een voorbereidingsgroep (later routeplannersgroep genoemd) is gevormd die de agenda van de stuurgroep voorbereidt. Verder is er een breed samengestelde klankbordgroep gevormd, waarin onder meer de wethouder en de werkgevers participeren. Deze groep is nog niet bij elkaar geweest. De projectleider van Route 23 neemt aan al deze groepen deel. Zij heeft een verbindingfunctie tussen de diverse niveaus en speelt een coördinerende en sturende rol in het project. Omdat Route 23 een regionale functie krijgt, worden de regiogemeenten betrokken bij alle geledingen van de overlegstructuur.

Route 23 in breder verband

Zoals hiervoor al is gezegd, sluit Route 23 goed aan bij landelijke doelstellingen. De projectleider van Route 23 heeft geregeld contact met de Taskforce Jeugdwerkloosheid, die veel interesse heeft in dit project. Ook heeft Dordrecht meegedaan aan een pilotproject om de bruikbaarheid van het arbeidsmarktpaspoort dat de Taskforce heeft ontwikkeld in de praktijk te testen.⁵

Verder heeft Route 23 in het kader van de ontwikkeling van arbeidsmarktbeleid contacten op regionaal niveau met het RPA Rijnmond.

1.3 Vraagstelling

De vragen die we in eerste instantie dienen te beantwoorden zijn:

- Via welke prestatie-indicatoren kunnen we de resultaten van Route 23 meten?
- Welke informatie op cliëntniveau is daarvoor nodig en hoe verkrijgen we deze informatie?

De achterliggende kernvraag is:

- Op welke wijze kunnen de resultaten van Route 23 vastgesteld worden?

En de vervolgvraag is dan:

- Wat zijn de resultaten van Route 23?

1.4 Onderzoekopzet

Om deze vraag te kunnen beantwoorden moeten we ons eerst afvragen wat we willen weten. We kunnen voor het vaststellen van de resultaten van Route 23 onderscheid maken tussen:

- *doelbereik*. In hoeverre worden de doelstellingen van Route 23 bereikt?
- *doeltreffendheid*. In hoeverre worden deze doelstellingen dankzij Route 23 bereikt?

De meerwaarde van Route 23 kan alleen vastgesteld worden door te kijken naar de doeltreffendheid van het project. Het is daarom niet alleen van belang vast te stellen hoe je de uiteindelijke resultaten van het project meet, maar

ook te kijken naar de wijze waarop het project wordt uitgevoerd (implementatie), wat het bereik is en welke producten dit heeft opgeleverd (output). Bij dit alles is het van belang om rekening te houden met omgevingsfactoren. Schematisch kunnen we dit weergeven in een model (figuur 1.1).

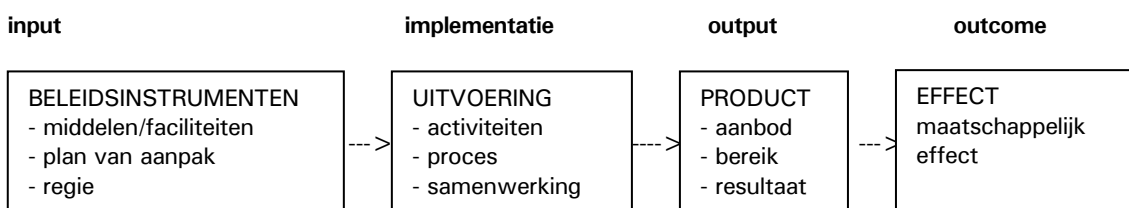
Om de vragen te beantwoorden zijn twee deelonderzoeken uitgevoerd:

- het ontwikkelen van prestatie-indicatoren en de informatie die daarvoor nodig is, zowel op het niveau van het project, als op het niveau van maatschappelijke effecten;
- het opmaken van de tussenstand betreffende de implementatie en output/outcome van het project.

Prestatie-indicatoren

Voor het vaststellen van prestatie-indicatoren is het van belang onderscheid te maken tussen resultaten op projectniveau en maatschappelijke effecten. Het maatschappelijke effect van Route 23 hangt immers voor een belangrijk deel af van het bereik van het project. Route 23 draagt direct bij aan een doelstelling als '10% minder nww-ers' wanneer deze jongeren bij Route 23 worden aangemeld en via deze aanpak naar werk worden toegeleid of naar school worden teruggeleid. Daarnaast kan er sprake zijn van een indirecte bijdrage aan deze doelstelling door uitstralingseffecten (bijvoorbeeld meer deskundigheid voor de bemiddeling van werkloze jongeren door het CWI), maar dat is lastiger te meten. In ieder geval moeten we om maatschappelijke effecten vast te kunnen stellen, ook een beeld hebben van de instroom en het rendement van Route 23. Maar ook de maatschappelijke context is van belang. Economische ontwikkelingen hebben een belangrijke invloed op werkloosheidscijfers, ook van jongeren. We moeten daarom bij de ontwikkeling van prestatie-indicatoren rekening houden met deze contextkenmerken.

Figuur 1.1 Onderdelen evaluatie Route 23

Om een goed beeld te krijgen van het bereik van Route 23 hebben we de laatste twee weken van december 2004 en de eerste week van januari 2005 interviews gehouden met de projectleider van Route 23 en vertegenwoordigers van het CWI, de Sociale Dienst, RBL⁺, Da Vinci College en Bureau Jeugdzorg. In deze gesprekken is ook de registratie van jongeren aan bod gekomen.

Tussenstand

Zoals eerder is aangegeven, is het voor het vaststellen van de doeltreffendheid van Route 23 van belang om te kijken naar de implementatie en output van het project. Op dit moment is het nog te vroeg om daadwerkelijk de doeltreffendheid van Route 23 vast te stellen. Het betreft immers een pilotproject, wat betekent dat veel zaken nog in ontwikkeling zijn. Wel is het zinvol alvast een tussenstand op te maken aangaande deze aspecten. Zo kan geïnventariseerd worden waar in Route 23 de meerwaarde ligt boven de reguliere aanpak, waar zaken goed gaan en welke aspecten nog aandacht nodig hebben. Dit betreft de uitvoering van het project wat betreft activiteiten, samenwerking en onderlinge afstemming (implementatie) en de producten zoals het bereik en het aanbod (output). Deze tussenstand biedt aangrijpingspunten voor een tussentijdse bijstelling van de aanpak en uitvoering van het project.

Voor het opmaken van de tussenstand hebben we informatie verzameld via dossieranalyse (plan van aanpak, verslagen van vergaderingen en voortgangsverslagen) en via mondelinge interviews met de projectleider en vertegenwoordigers van de verschillende ketenpartners die participeren in de stuurgroep en in het MDT. Hierin kwam onder meer aan de orde:

- visie op en draagvlak voor Route 23
- vernieuwende aspecten en meerwaarde,
- de samenwerking, informatie-uitwisseling en afstemming tussen ketenpartners,
- bereik en aanbod,
- aandachtspunten en prioriteiten,
- verwachtingen en toekomst van Route 23.

De interviews zijn afgenomen in de periode februari–maart 2005. De meeste interviews vonden individueel plaats. Met de vertegenwoordigers in het MDT van het CWI, de Sociale Dienst en Bureau Jeugdzorg, is telkens een groepsinterview gehouden. De interviews zijn op tape opgenomen, in een verslag uitgewerkt en door de geïnterviewden, soms na kleine wijzigingen, geaccordeerd. De interviewleidraad en geïnterviewden zijn te vinden in bijlage 1 en 2.

1.5 Inhoud rapport

De eerste twee hoofdstukken van dit rapport betreffen (de ontwikkeling van) prestatie-indicatoren voor Route 23. In hoofdstuk 2 gaan we in op de instroom, doorstroom en uitstroom van jongeren in Route 23, om een kader te schetsen voor de interpretatie van de prestatie-indicatoren. In hoofdstuk 3 worden de prestatie-indicatoren verder uitgewerkt. De hoofdstukken 4 en 5 hebben betrekking op de tussenstand. In hoofdstuk 4 kijken we naar de resultaten van het project (output en outcome) door de prestatie-indicatoren nader in te vullen. Hierbij gaan we ook in op het bereik van het project. In het laatste hoofdstuk kijken we naar de implementatie van Route 23 in de praktijk. Voorin het rapport vatten we de belangrijkste bevindingen samen, trekken we een aantal conclusies en doen een aantal aanbevelingen.

¹ Ministeries van SZW en OCenW. *Bestrijding (langdurige) werkloosheid. Tweede kamer, vergaderjaar 2002-2003, 23972, nr 64.*

² Taskforce Jeugdwerkloosheid. *Samen aan het Werk. Werkplan Taskforce Jeugdwerkloosheid 2004.*

³ Taskforce Jeugdwerkloosheid. *Commitment is Goed. Banen zijn Beter. Match is het Best! Actieplan Taskforce Jeugdwerkloosheid 2005.*

⁴ *Informatie gebaseerd op Plan van aanpak Route 23 (maart 2004), Route 23 weken "en route" (september 2004), Beeld en ontwikkeling van Route 23 (januari 2005) en gesprekken met de projectleider en beleidsmedewerker sector O & W.*

⁵ *Metsemakers, W., K. Verhaar en I. Lauf. Alle kwaliteiten tellen! Ontwikkeling van het arbeidsmarktpaspoort voor jongeren. 's Gravenhage: Taskforce Jeugdwerkloosheid, november 2004*

Deelonderzoek 1: Ontwikkeling prestatie-indicatoren

2 Instroom, doorstroom en uitstroom

In dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op de instroom, doorstroom en uitstroom van jongeren bij Route 23. Voor de interpretatie van de resultaten op projectniveau en de maatschappelijke effecten is het van belang te weten hoe de instroom van Route 23 verloopt, welke jongeren het project bereikt, wie daadwerkelijk tot de instroom behoren, welke jongeren doorstromen naar de werkplaats en wanneer jongeren uit het project stromen. De informatie in dit hoofdstuk is gebaseerd op dossieranalyse en gesprekken met de ketenpartners

2.1 Instroom

Wie stromen Route 23 in en wie niet? De belangrijkste 'voordeuren' zijn het CWI, RBL⁺ en Bureau Jeugdzorg.

Via het CWI

Jongeren die werk zoeken en/of een uitkering willen aanvragen melden zich bij het CWI. Deze jongeren schrijft het CWI in als niet werkende werkzoekende (nww). Het CWI houdt met hen een verkorte intake en kijkt of het een jongere in een A of B traject betreft. Een jongere in een A traject is direct bemiddelbaar (voormalig fase 1 en deels fase 2). Bij een jongere in een B traject is sprake van bijkomende complexiteit, waardoor hij/zij niet direct bemiddelbaar is (voormalig fase 3 en 4 en deels fase 2). Jongeren in een A traject worden wel aangemeld bij Route 23, maar er volgt geen intake en deze jongeren worden niet in het MDT besproken. Jongeren in een B traject krijgen wél een intake voor Route 23 en worden in principe meteen daarna in het MDT ingebracht. Dat geldt zowel voor jongeren die een uitkering (willen) aanvragen als voor jongeren die dat niet doen. Jongeren met een uitkering gaan meestal naar de werkplaats en vallen vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van de Sociale Dienst. Het CWI heeft noch de (wettelijke) taak noch de instrumenten deze jongeren te bemiddelen.

Met jongeren in een A traject volgt eerst een regulier –intensief- bemiddelingstraject, waarbij de jongere geacht wordt ook zelf veel activiteiten te ontplooiën. Het CWI heeft wekelijks een begeleidingsgesprek met de jongere. Wanneer een A jongere na tien weken nog geen werk heeft, wordt hij aangemeld bij de werkplaats. Op dat moment neemt de casemanager van de sociale dienst hem/haar over. Tot een half jaar na aanmelding blijft deze jongere ook nog onder de bemiddeling van het CWI vallen en vindt er nog maandelijks een begeleidingsgesprek plaats. Jongeren in een A traject kunnen in theorie ook doorstromen naar Route 23, dat wil zeggen dat ze na de periode van tien weken in het MDT besproken worden, maar dat gebeurt nu (nog) nauwelijks. De vraag is dan of de doorstroom van jongeren in een A traject naar de werkplaats

als een onderdeel van Route 23 gezien moet worden. Het antwoord hierop is 'nee', wanneer we de werkplaats beschouwen als een instrument van de Sociale Dienst en niet als een 'product' van Route 23. En wanneer we alleen jongeren die in het MDT besproken worden als Route 23 zien. Daarover zijn de meningen verdeeld. Duidelijk is dat het CWI hun bemiddeling en begeleiding van jongeren in een A traject wél als onderdeel van Route 23 beschouwen (zie ook hierna onder 'afbakening instroom').

Jongeren die geen uitkering aanvragen kunnen niet 'gedwongen' worden aan Route 23 mee te doen. Als zij zich bij het CWI melden voor werk, worden ze wel voor Route 23 aangemeld, maar het kan voorkomen dat ze dan niet komen opdagen voor het intakegesprek en dus niet instromen. Ook als ze bij het CWI uit beeld verdwijnen, kan het zijn dat ze niet instromen in Route 23.

Jongeren met een ww-uitkering vallen buiten de doelgroep van Route 23. Het CWI meldt deze jongeren niet aan bij Route 23.

Via RBL⁺

RBL⁺ heeft een goed overzicht van alle leerplichtige voortijdige schoolverlaters. Scholen geven deze leerlingen altijd door aan RBL⁺. Niet-leerplichtige jongeren die niet over een startkwalificatie beschikken (startkwalificatie is tenminste diploma mbo-niveau 2 of havo/vwo) worden in principe ook door de school aangemeld bij RBL⁺. Daar gaat men vervolgens na of deze jongeren een (vervolg)opleiding gaan doen. Indien dat niet het geval is gaat een trajectbegeleider van RBL⁺ met de jongere in gesprek en stippelt zonedig met hem/haar een traject uit. Wanneer een jongere niet leerplichtig is en zich wel redt, wordt hier weinig actie op ondernomen. Slechts een beperkt aandeel van deze jongeren wordt aangemeld bij Route 23. Dat gebeurt alleen wanneer er sprake is van meervoudige problematiek. Het kan jongeren betreffen met psychische problemen, verslavingsproblemen, een detentieachtergrond, schulden en/of zwangerschap/ kinderen. Jongeren dus bij wie een gezamenlijke aanpak gewenst is. Jongeren met een startkwalificatie ten slotte, worden in principe niet bij RBL⁺

aangemeld. Deze jongeren kunnen eventueel via een andere voordeur Route 23 instromen (CWI of Bureau Jeugdzorg).

Via Bureau Jeugdzorg

Vanuit Bureau Jeugdzorg zitten er twee vertegenwoordigers in het MDT van Route 23: één van het T-team en één van Entree. Het T-team is voor dakloze jongeren van 18 jaar en ouder met ernstige problemen: geen financiën/schulden, laag opleidingsniveau, afgebrokkeld sociaal netwerk en psychische en/of verslavingsproblemen. Wanneer deze jongeren een uitkering aanvragen worden ze automatisch ook aangemeld voor Route 23. Zij worden dan in het MDT besproken en gaan vervolgens een traject in. Het accent lijkt hierbij sterk te liggen op een zo snel mogelijke doorgeleiding naar de werkplaats, terwijl Bureau Jeugdzorg meent dat deze jongeren veelal eerst een zorgtraject in zouden moeten voordat gedacht wordt aan een traject richting werk/opleiding. Een te snelle doorgeleiding naar de werkplaats zou voor voortijdige uitval kunnen zorgen.

Entree is bedoeld voor minder ernstige probleemgevallen. Enerzijds worden hier 18-minners aangemeld die veel spijbelen of gestopt zijn met school. Maar deze jongeren komen niet bij Route 23 terecht, omdat er voor deze jongeren een doorstart gemaakt moet worden naar school/opleiding. Bureau Jeugdzorg kan dit met haar eigen netwerk af. Anderzijds komen er bij Entree ook jongeren in crisis binnen, 18-plussers met multi problemen, maar minder ernstig dan bij het T-team. Hiertussen zitten veel allochtone jongeren. Ook deze jongeren worden niet altijd ingebracht bij Route 23, omdat de mogelijkheden die dit project biedt volgens Bureau Jeugdzorg nog (te) beperkt zijn.

Jongeren zonder 'voordeur'

Niet alle werkloze jongeren komen bij de hiervoor genoemde ketenpartners in beeld. Er zijn jongeren die geen uitkering aanvragen en zich niet bij het CWI inschrijven, maar wel actief op zoek zijn naar werk. Het kan gaan om jongeren die tijdelijk werk zoeken om de periode te overbruggen tot ze met een opleiding kunnen starten. Maar het kunnen ook schoolverlaters zijn die eerst andere wegen bewandelen om aan werk te komen. Een deel van deze jongeren zal zelf werk vinden en een deel zal later toch terecht komen bij het CWI en alsnog kandidaat (kunnen) worden voor Route 23. Er zullen echter ook jongeren zijn die niet bij één van de ketenpartners aankloppen terwijl zij wel gebaat zouden zijn bij Route 23. Op de omvang van deze laatste groep hebben we geen zicht.

Afbakening instroom

Wanneer zijn jongeren nu 'instroom' van Route 23? Uit de gesprekken met het CWI komt naar voren dat zij *alle* jongeren die zij bij Route 23 aanmelden als deelnemers van Route 23 beschouwen. Dat geldt dus zowel voor jongeren in een A als jongeren in een B traject. Alleen jongeren met een ww-uitkering vallen hier buiten; zij worden niet aangemeld bij Route 23. Dat komt overeen met het uitgangspunt van het plan van aanpak. Ook de andere ketenpartners geven wel aan dat Route 23 bedoeld is voor *alle* jongeren onder de 23 jaar, maar met een duidelijk accent op de jongeren in een B traject. Jongeren gaan pas naar Route 23 als er 'meer' aan de hand is en je dus de ketenpartners nodig hebt. Ook in het excelbestand van Route 23 waren aanvankelijk alleen jongeren in een B traject opgenomen. Inmiddels is er wel een apart bestand met jongeren in een A traject, maar deze behoren 'officieel' (nog) niet tot Route 23. De tussentijdse voortgangsrapportages van Route 23 betreffen dan ook uitsluitend de 'kansarme' jongeren. Wél valt op dat ketenpartners tegelijkertijd ook aangeven dat Route 23 'breed' is, waarmee men dan doelt op de brede benadering van de jeugdwerkloosheid waar Route 23 een merknaam voor is. Deze brede benadering dient uiteindelijk alle jongeren. In de notitie 'Beeld en ontwikkeling van Route 23' die in maart 2005 in de stuurgroep is vastgesteld, wordt hierover het volgende gezegd:

"De doelgroep van de ketensamenwerking is gedefinieerd als jongeren zonder startkwalificatie, zonder werk en zonder inkomen. Het is logisch dat uit maatschappelijk perspectief aan deze groep prioriteit wordt gegeven. Als we er echter ook het gezichtspunt van de economie bij betrekken, komen ook andere (dreigend) werkloze jongeren in beeld. Het is maatschappelijk, maar zeker ook economisch onwenselijk dat iemand die wel een startkwalificatie heeft behaald, niet aan het werk kan. Het is dan ook het overwegen waard om deze groep ook bij het beleid van Route 23 te gaan betrekken." (Bron: Beeld en ontwikkeling van Route 23, 2005)

Hieruit valt op te maken dat men in de toekomst ook meer aandacht wil besteden aan jongeren die niet tot de risicogroep behoren. Vooral snog beschouwen we als 'instroom' van Route 23 de jongeren die in het MDT besproken zijn. Voor de maatschappelijke effecten van Route 23 kijken we echter breder naar de hele groep jongeren.

Wanneer probleemjongeren geen uitkering (kunnen) aanvragen, komen ze niet altijd in Route 23 terecht. Dat hangt enerzijds af van de aard én de ernst van de problematiek, anderzijds van de mogelijkheden die Route 23 biedt. Ook jongeren

kunnen zelf afzien van een uitkering en/of bemiddeling/ begeleiding door het CWI en uit beeld verdwijnen voordat ze bij Route 23 zijn ingestroomd. En ten slotte is er een groep jongeren die bij geen enkele ketenpartner in beeld is.

2.2 Doorstroom en uitstroom

Jongeren die in het MDT zijn besproken starten in principe meteen in een traject. Instroom betekent dus tevens instroom in een traject. Zoals eerder is aangegeven kan dit traject gericht zijn op terugleiding naar het onderwijs of toeleiding naar werk. Of jongeren komen –tijdelijk- in een zorgtraject. Over de –gewenste- duur van een dergelijk traject valt op dit moment nog weinig te zeggen.

Terug naar school

Bij een traject richting onderwijs is de duur van het traject afhankelijk van het moment waarop een jongere aan de opleiding kan beginnen. Pas een maand nadat hij/zij met de opleiding is gestart, wordt het dossier van de jongere gesloten en stroomt hij/zij officieel uit. Of een jongere met een opleiding kan starten hangt af van tussentijdse instroommogelijkheden en, afhankelijk van de opleiding, van het vinden van een stageplaats of werk.

Aan het werk

Een traject richting werk leidt vrijwel altijd eerst naar de werkplaats, die wordt geëxploiteerd door Dordtmij. Jongeren krijgen hiervoor eerst een intakegesprek en hebben daarna een introductiedag. Op deze dag krijgen ze uitgelegd wat het uitgangspunt en de werkwijze van de werkplaats zijn. Er wordt aandacht besteed aan samenwerken en je aan de regels houden. Op basis van een zelfanalyse wordt met de jongeren gepraat over normen en waarden. Ook wordt het beoordelingssysteem uitgelegd, waarbij ze op sociale en beroepsvaardigheden en op gedrag punten kunnen scoren. Na de introductie gaan de jongeren eerst vier weken simpel productiewerk doen, waarbij ze in groepen van zes tot acht jongeren werken. Deze periode is vooral bedoeld om jongeren te leren op tijd te komen en als disciplineren. Jongeren die verzuimen krijgen een strafkorting. In deze periode volgen ze ook drie dagen onderwijs. Er wordt via confronterend onderwijs gewerkt aan presentatie (houding), sollicitatie en collegiaal werken.

Na deze vier weken wordt er bij de jongeren door een extern bureau een tets afgenomen, waarin de vaardigheden en leerstijlen worden beoordeeld. Het is geen beroepskeuzetest; er wordt gekeken naar leervermogen, denkwijze, beroepsinteresse en karaktereigenschappen. Op

basis daarvan wordt een profiel opgesteld en een advies voor een bepaalde richting. Vervolgens beginnen ze aan een brancheoriënterende stage met behoud van hun uitkering. Dit betreft vooral productiewerk, in de fabriek, buiten de fabriek, in de bouw, in de schoonmaak en in de kassen. Deze stage wordt gevolgd door een vacaturestage, die moet uitmonden in een arbeidscontract. Het hele traject duurt maximaal drie maanden; daarna zouden ze door moeten stromen naar regulier werk. Deze periode kan eventueel met drie maanden verlengd worden. Jongeren kunnen na deze periode ook doorstromen naar een arbeidsgericht uitstroomtraject (agu), waarbij ze werken met behoud van uitkering. Of naar een 'springplank', maar dat traject moet nog ontwikkeld worden.

Het beleid van de Sociale Dienst is dat alle jongeren met een uitkering in principe naar de werkplaats doorstromen. Voor zwangere meiden geldt dat dit alleen hoeft wanneer zij de eerste drie maanden van dit traject nog kunnen afmaken. In de andere gevallen start dit traject nadat het kind geboren is. Wanneer er bij jongeren sprake is van een geestelijke of lichamelijke handicap kan de casemanager een REA-keuring aanvragen. Ook in dat geval hoeft de jongere niet naar de werkplaats. Het is dan wel de bedoeling dat hij/zij elders geplaatst wordt.

Jongeren die niet naar de werkplaats willen of die niet komen opdagen, verliezen –uiteindelijk- hun uitkering. In dat geval stromen ze vaak ook uit Route 23. Dat gebeurt echter niet altijd. Het komt volgens de casemanagers nauwelijks voor dat jongeren tijdens het traject in de werkplaats uitvallen.

Wanneer jongeren vanuit de werkplaats doorstromen naar werk, stromen zij tevens uit Route 23. Onduidelijk is nog of jongeren die naar een agu doorstromen of, wanneer dat mogelijk wordt, naar een springplank, in Route 23 blijven. De duur van een traject richting werk via de werkplaats is dus maximaal drie maanden, maar kan in bepaalde gevallen wat langer duren.

Zorgtraject

Jongeren kunnen ook in een zorgtraject terecht komen. Wanneer dit een duidelijk tijdelijk karakter heeft, blijft een jongere ingeschreven in Route 23. Daarna zal het traject veranderen in een traject richting opleiding of werk. Op dit moment is nog onduidelijk in hoeverre een dergelijke aanpassing daadwerkelijk uit het registratiesysteem is te halen. Bij een langdurige opname in bijvoorbeeld een verslavingskliniek of bij een opname buiten Dordrecht, wordt het dossier van de jongere gesloten en stroomt hij/zij uit Route 23.

3 Prestatie-indicatoren

Om de resultaten van Route 23 in beeld te brengen, maken we onderscheid tussen resultaten op projectniveau en maatschappelijke effecten. Deze twee typen resultaten staan niet los van elkaar. In dit hoofdstuk geven we eerst op beide niveaus aan welke prestatie-indicatoren we zouden kunnen gebruiken en welke informatie hiervoor beschikbaar is of zou moeten zijn. Bij de indicatoren voor de maatschappelijke effecten beschrijven we ook de samenhang met de resultaten op projectniveau.

3.1 Resultaten projectniveau

De resultaten op projectniveau hebben betrekking op de jongeren die in het project zijn ingestroomd. We kunnen hierbij onderscheid maken tussen kwantitatieve en kwalitatieve gegevens.

Wat betreft de kwantitatieve gegevens zijn van belang:

- tijd tussen de aanmelding en de geïntegreerde intake en vaststelling van het traject (doelstelling is korter dan acht dagen),
- bereik/instroom,
- doorstroom en uitstroom, gekoppeld aan instroom,
- resultaat bij uitstroom

Om deze resultaten te kunnen interpreteren is ook –kwalitatieve- informatie nodig over de aard en inhoud van de trajecten en relevante omgevingsfactoren (mogelijkheden stages, arbeidsmarkt etc.). Verder dienen we rekening te houden met relevante kenmerken van de jongeren die instromen in Route 23.

Tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake

In het projectplan staat als doelstelling aangegeven dat de tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake (de bespreking in het MDT) maximaal acht dagen mag bedragen. Dit is belangrijk in verband met de snelle start van een traject. Het ligt dan ook voor de hand om dit als prestatie-indicator op projectniveau te formuleren.

Bereik/instroom

Voor de instroom gaan we voornamelijk uit van de groep jongeren met wie een intake heeft plaats gevonden en die in het MDT zijn besproken. Zij worden vanaf dat moment als Route 23 jongere in het excelbestand opgenomen.

Uitgaande van deze definitie van ‘instroom’ bereikt Route 23 niet alle 16 tot 23-jarigen met problemen. Vooral jongeren met problemen die geen uitkering (kunnen) aanvragen komen niet automatisch in Route 23 terecht. Zij worden niet altijd door de ketenpartners aangemeld en zien soms zelf af van bemiddeling/begeleiding in het kader van Route 23.

Om iets te kunnen zeggen over het bereik van Route 23 is het van belang een beeld te hebben van de jongeren die wél in aanmerking komen voor Route 23 (uitgaande van de doelgroep van ‘kansarme’ jongeren), maar niet zijn ingestroomd. Dit kan deels door na te gaan hoeveel jongeren in een B traject zich vanaf de start van het project bij het CWI hebben aangemeld, maar niet in Route 23 zijn ingestroomd. Deze gegevens kunnen achterhaald worden door de jongeren in een B traject die zich bij het CWI hebben aangemeld te matchen met de jongeren die in Route 23 zijn ingestroomd. Vanaf half augustus beschikt Route 23 zelf ook over gegevens van alle jongeren die zich bij het CWI hebben aangemeld. Verder kunnen we mogelijk iets over het bereik zeggen door te kijken naar het aantal aanmeldingen per ‘voorkeur’ en dit te vergelijken met het aantal jongeren dat bij de betreffende instelling in de periode sinds de start van Route 23 is aangemeld of in behandeling is.

De instroomgegevens zijn ook van belang voor de interpretatie van de doorstroom- en uitstroomgegevens op projectniveau én voor de inschatting van de mogelijke impact van het project op maatschappelijke effecten. Hier gaan we in de volgende paragraaf op in. Voor de interpretatie van resultaten op projectniveau hebben we informatie nodig over de samenstelling van de deelnemersgroep. Relevante kenmerken zijn:

- leeftijd (16/17 jaar en 18 jaar en ouder),
- geslacht,
- etnische herkomst,
- opleiding (laatste afgeronde opleiding, laatst gevolgde opleiding, wel/geen startkwalificatie),
- wel/geen uitkering,
- wel/niet ingeschreven bij CWI als nww,
- problematiek (zwanger/kinderen, schulden, psychische/verslavingsproblematiek).

Op dit moment wordt in Route 23 alleen geregistreerd welke jongeren een uitkering hebben aangevraagd. Er is echter niet geregistreerd of de jongere de uitkering heeft gekregen. Wel wordt soms in de status geregistreerd of jongeren afzien van een uitkering. Dat kan een reden zijn voor uitstroom. Ook staat niet geregistreerd of jongeren als nww bij het CWI staan inge-

schreven. En ten slotte is psychische/ verslavingsproblematiek niet als variabele in het excelbestand opgenomen. Wel weten we of een jongere via Bureau Jeugdzorg is ingestroomd, maar dit dekt de lading onvoldoende.

Doorstroom en uitstroom

Zoals hiervoor al is aangegeven is het beleid van de sociale dienst dat jongeren met een uitkering in principe naar de werkplaats moeten. Op basis van het registratiebestand zou informatie verkregen moeten worden over de start van een jongere in de werkplaats en de snelheid van de door/uitstroom vanuit de werkplaats naar werk of een agu. Ook tussentijdse uitval voordat jongeren in de werkplaats starten zou goed geregistreerd moeten worden. In principe wordt dergelijke informatie door de sociale dienst tijdens de afgesproken feedback doorgegeven, maar tussentijdse wijzigingen worden niet altijd even snel gemeld.

Behalve doorstroom naar de werkplaats is voor het vaststellen van de resultaten van het project inzicht in de uitstroom essentieel. Om de duur van het verblijf in Route 23 vast te kunnen stellen, moeten we de precieze datum van uitstroom weten. Deze ontbreekt soms. De duur van het verblijf kan niet zondermeer als prestatie-indicator gelden, maar is desondanks van belang om uitstroomresultaten te kunnen interpreteren.

En vanzelfsprekend dient de 'voortijdige' uitstroom van jongeren die afzien van bemiddeling en/of een uitkering in kaart gebracht te worden.

Traject

Om een goed beeld te kunnen krijgen van de resultaten zouden we idealiter ook inzicht moeten hebben in de inhoud van het traject dat jongeren in Route 23 doorlopen. Hierbij denken we aan het aanbod van trainingen, schuldhulpverlening en dat soort zaken. Deze informatie is niet systematisch in de registratie van Route 23 opgenomen, maar deels wel bij de ketenpartners beschikbaar.

Prestatie-indicatoren

Per onderdeel stellen we de volgende prestatie-indicatoren voor:

tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake

- aantal en aandeel jongeren waarbij de tijd tussen aanmelding (door CWI of andere instantie) en geïntegreerde intake voor Route 23 maximaal acht dagen is,
- gemiddeld aantal dagen tussen aanmelding en geïntegreerde intake.

instroom en bereik

- aantal en aandeel jongeren dat is ingestroomd in Route 23 via CWI berekend over alle jongeren in een B traject die zich bij CWI hebben aangemeld,
- aantal en aandeel jongeren dat is ingestroomd in Route 23 via Bureau Jeugdzorg en RBL+, waarbij het aandeel berekend is over aantal 'probleem'jongeren dat bij Bureau Jeugdzorg respectievelijk RBL+ in deze periode in behandeling is.

door- en uitstroom, berekend over de instroom

- aantal en aandeel jongeren dat voortijdig uitstroomt, het moment waarop en de reden,
- aantal en aandeel jongeren dat een traject in de werkplaats afrondt,
- aantal en aandeel jongeren dat na een traject bij Route 23 uitstroomt naar een (vervolg)opleiding, een reïntegratietraject en/of werk,
- uitsplitsing van deze gegevens naar relevante achtergrondkenmerken,
- koppeling waar mogelijk en relevant met de inhoud van het traject.

3.2 Maatschappelijke effecten

Voor het meten van de maatschappelijke effecten van Route 23 gaan we uit van de doelstellingen van het project. Dat betekent dat we de maatschappelijke effecten van het project afmeten aan een afname van:

- het aantal voortijdig schoolverlaters,
- het aantal niet-werkende werkzoekenden,
- het aantal jongeren met een uitkering,
- de intensieve zorginzet bij jongeren.

Deze indicatoren dienen echter wel in een context geplaatst te worden. Bij het 'meten' van deze zaken is het van belang de juiste maat te vinden. Het gaat er om goed af te bakenen wat je vergelijkt. Van belang is vast te kunnen stellen of de groepen jongeren die je –in de tijd- vergelijkt inderdaad vergelijkbaar zijn. Een vergelijking van het totale aantal niet-werkende werkzoekenden op 1 april 2005 (einddatum pilot Route 23) en op 1 april 2004 is alleen zinvol wanneer het aandeel jongeren in een A en B traject op beide meetmomenten ongeveer gelijk is. Het is dus van belang hierbij het onderscheid tussen jongeren in een A en B traject te kunnen maken. Ook andere kenmerken van beide groepen jongeren kunnen van belang zijn (zoals leeftijd, etnische herkomst). En bij een dergelijke vergelijking moet ook rekening gehouden worden met 'externe' factoren (conjunctuur etc.). En er moet gekeken worden naar 'neveneffecten'.

Voor het 'meten' van de eerste drie genoemde maatschappelijke effecten zijn databronnen beschikbaar (RBL⁺, CWI, SD). Via dossieranalyse en in de gesprekken met de ketenpartners hebben we bekeken wat de mogelijkheden zijn van deze bronnen. Wat betreft de intensieve zorginzet bij jongeren hebben we met de contactpersoon van Bureau Jeugdzorg gesproken om vast te stellen of dit inderdaad een zinvolle prestatie-indicator is en zo ja, op welke wijze deze gemeenten zou kunnen worden.

Voortijdig schoolverlaters

Bij voortijdig schoolverlaters dienen we een onderscheid te maken tussen leerplichtige en niet-leerplichtige (voortijdig) schoolverlaters. Een leerplichtige voortijdig schoolverlater is een leerplichtige jongere (17 jaar of jonger) die in een schooljaar zonder geldige reden langer dan een maand niet op school zit en niet naar het onderwijs is teruggekeerd. Vrijwel alle leerplichtige voortijdig schoolverlaters komen uit het voortgezet onderwijs. RBL⁺ beschikt over betrouwbare gegevens van deze groep.

Daarnaast onderscheiden we niet-leerplichtige (voortijdig) schoolverlaters. Hiertoe behoren volgens de landelijke definitie alle jongeren onder de 23 jaar die niet op school zitten en niet beschikken over een startkwalificatie (tenminste een diploma op havo- of mbo-niveau 2). In principe worden ook deze leerlingen door de school doorgegeven aan RBL⁺, die dan controleert of ze een (vervolg)opleiding gaan doen. Maar er is op dit moment nog geen garantie dat deze gegevens altijd volledig zijn. Jongeren kunnen ervoor kiezen niet te reageren op verzoeken van RBL⁺ over informatie, zodat soms onduidelijk blijft of een jongere buiten Dordrecht met een opleiding is begonnen. Desondanks wordt ook nu al wel met deze indicator gewerkt. In de Onderwijsmonitor zijn gegevens opgenomen over het aantal en aandeel v(m)bo/mavo-uitstromers dat niet doorstroomt naar mbo.

Scholen moeten niet-leerplichtige leerlingen die voortijdig stoppen met een mbo-opleiding ook aan RBL⁺ doorgeven. Dat gebeurt op dit moment nog niet standaard. Regionaal zijn deze cijfers dan ook nog niet compleet. In de Onderwijsmonitor zijn gegevens opgenomen over de voortijdig schoolverlaters op het Da Vinci College. De definitie van een voortijdig schoolverlater is hierin aangepast. Bij het vaststellen van de omvang van het aandeel voortijdig schoolverlaters van het Da Vinci College worden jongeren met een mbo-diploma op niveau 1 vanaf schooljaar 2000/2001 *niet* tot de voortijdig schoolverlaters gerekend. Als prestatie-indicator voor Route 23 is deze indicator echter minder geschikt, vooral omdat deze zich beperkt tot leerlingen

van het Da Vinci College. Niet alle jongeren uit Dordrecht volgen echter een opleiding aan het Da Vinci College en terugleiding naar school is mogelijk ook niet in alle gevallen terugleiding naar het Da Vinci College.

Welke prestatie-indicator moeten we nu voor het vaststellen van het maatschappelijke effect van Route 23 wat betreft voortijdig schoolverlaten meenemen? Een voortijdig schoolverlater is een jongere zonder startkwalificatie die geen opleiding meer volgt of na uitval niet is teruggekeerd naar het onderwijs. Het aantal voortijdig schoolverlaters kan alleen afnemen wanneer minder jongeren tussentijds met hun opleiding stoppen en meer jongeren een startkwalificatie halen. De terugleiding van jongeren via Route 23 naar school, verandert in principe niets aan de cijfers van het voortijdig schoolverlaten. Slechts preventieve maatregelen kunnen hier invloed op uitoefenen. Route 23 kan daar een bijdrage aan leveren door in te zetten op het verkrijgen van stageplekken en leer/werkplaatsen. Ook kan het onderwijs als ketenpartner vanuit Route 23 gestimuleerd worden te werken aan het wegnemen van praktische belemmeringen voor – tussentijdse- instroom en doorstroom van leerlingen. En Route 23 kan een bewustwordingsproces op gang brengen bij jongeren (en hun ouders) over het belang van een opleiding. Omdat de maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten breder zijn dan alleen Route 23, is het lastig vast te stellen wat de bijdrage van Route 23 aan deze cijfers is. Hiertoe zal gekeken moeten worden naar de daadwerkelijke activiteiten die Route 23 onderneemt en naar het mogelijke uitstralings-effect van het project. Dat betekent ook dat we als prestatie-indicator zowel cijfers van leerplichtige, als van niet-leerplichtige voortijdig schoolverlaters moeten meenemen. Dat is inclusief de jongeren die de school wel met een diploma hebben afgesloten, maar geen startkwalificatie hebben. Het lijkt hierbij het handigst aan te sluiten bij de landelijke definitie.

De cijfers betreffende deze jongeren kunnen voor jongeren woonachtig in Dordrecht bij RBL⁺ worden verkregen.

Niet-werkende werkzoekenden

Het CWI beschikt over gegevens van niet-werkende werkzoekenden (nww-ers). In de digitaal beschikbare arbeidsmarktmonitor zijn jongeren < 23 jaar als aparte kolom meegenomen. Per maand wordt een overzicht gegeven van het aantal niet werkende werkzoekenden naar duur werkloosheid, fasering, geslacht en etnische herkomst. Het CWI beschikt over meer gegevens, maar deze zijn niet snel en gemakkelijk te raadplegen.

Om de koppeling van de ontwikkeling in het aantal nww-ers te kunnen maken met Route 23, moeten we enerzijds deze ontwikkeling vergelijken met de regionale en/of landelijke ontwikkeling. Anderzijds moeten we het bereik van het project in beeld brengen. Een eventueel geconstateerde daling van het aantal nww-ers kan ook te maken hebben met het afhaken van jongeren voordat ze in Route 23 instromen. Ook dit dient onderzocht te worden.

Jongeren met een bijstanduitkering

De Sociale Dienst kan op verzoek informatie leveren over aantallen jongeren met een uitkering en relevante achtergrondinformatie over deze groep. Ook hierbij zijn een vergelijking met regionale/landelijke ontwikkelingen, en een koppeling met informatie uit Route 23 van belang.

Intensieve zorginzet

De laatste doelstelling van Route 23 is een vermindering van de intensieve zorginzet bij jongeren. Uit het gesprek met Bureau Jeugdzorg komt naar voren dat er vraagtekens geplaatst kunnen worden bij deze doelstelling. Bureau Jeugdzorg is van mening dat de zorginzet in principe niet zou moeten verminderen en ziet dit eerder als een onwenselijk neveneffect van Route 23. Men verwacht dat er voor jongeren die te snel in een traject richting werk worden gezet (c.q. naar de werkplaats moeten) zonder dat hieraan een zorgtraject vooraf gaat, een groter risico bestaat dat ze voortijdig afhaken en uit beeld verdwijnen zonder dat ze geholpen zijn.

Prestatie-indicatoren

Op basis van het voorgaande stellen we de volgende prestatie-indicatoren voor, waarbij het er telkens om gaat een vergelijking op deze indica-

tor te maken in de tijd. In principe betreft dit een vergelijking tussen het tijdstip vóór de start van Route 23 en een jaar later. Eventueel wordt dit aangevuld met de ontwikkeling per kwartaal.

voortijdig schoolverlaten

- aantal en aandeel leerplichtige jongeren woonachtig in Dordrecht dat voortijdig de school verlaat (deze vergelijking betreft altijd een schooljaar; aandeel berekend over alle leerplichtige VO-leerlingen woonachtig in Dordrecht),
- aantal en aandeel niet-leerplichtige jongeren tot 23 jaar woonachtig in Dordrecht dat (voortijdig) de school verlaat, uitgesplitst naar jongeren mét en zonder startkwalificatie.

niet-werkende werkzoekenden

- aantal en aandeel nww-ers jonger dan 23 jaar in Dordrecht (aandeel berekend over alle jongeren van 16 t/m 22 jaar), naar fase (jongeren in een A en B traject); hierbij dient rekening gehouden te worden met het aantal jongeren met een ww-uitkering; tevens dient gekeken te worden bij welke groep jongeren de ontwikkeling vooral plaats vindt (bijvoorbeeld naar werkloosheidsduur).
- voor de vergelijking: aantal en aandeel nww-ers in de regio en landelijk.

jongeren met een bijstandsuitkering

- aantal en aandeel Dordtse jongeren onder de 23 jaar met een bijstanduitkering (aandeel berekend over alle jongeren van 18 t/m 22 jaar)
- voor zover mogelijk een regionale/landelijke vergelijking.

Deelonderzoek 2: Tussenstand

4 Resultaten Route 23

Het –vanzelfsprekende- vervolg op het vaststellen van prestatie-indicatoren voor Route 23 is de invulling van deze indicatoren in de praktijk. Hoewel het nog te vroeg is om daadwerkelijk de effecten van het project te meten, kunnen we wel een tussentijdse stand van zaken opmaken. In dit hoofdstuk vullen we de prestatie-indicatoren in voor zover dat mogelijk is. We kijken hierbij zowel naar de resultaten op projectniveau als naar de maatschappelijke effecten. Ook het bereik van Route 23 komt hierin aan bod.

4.1 Resultaten projectniveau

Om de resultaten op projectniveau vast te stellen gaan we uit van de prestatie-indicatoren die hiervoor in het vorige hoofdstuk zijn vastgesteld. We hebben hierbij gebruik gemaakt van

- gegevens uit het excelbestand van Route 23 voor de periode april t/m december 2004,
- gegevens over doorstroom naar en uitstroom uit de werkplaats in die periode; deze gegevens zijn voor het opmaken van de tussenstand gekoppeld aan de registratiegegevens van Route 23,
- gegevens die zijn aangevraagd bij het CWI, Bureau Jeugdzorg en RBL⁺ over het aantal Dordtse jongeren dat zich aanmeldt en in behandeling is genomen en het aantal/aandeel dat men doorverwijst naar Route 23 in 2004.

Het bleek niet mogelijk alle noodzakelijke gegevens te verkrijgen. Hierna beschrijven we de resultaten per prestatie-indicator.

Tijd tussen aanmelding en geïntegreerde intake

Het is op dit moment niet mogelijk snel en gemakkelijk een overzicht te krijgen van de uitkomsten op deze prestatie-indicator. Gegevens over de aanmelding worden niet in het excelbestand opgenomen. Wat de geïntegreerde intake betreft, wordt in het excelbestand alleen de week waarin deze plaats vindt geregistreerd. Het is in het kader van de tussenstand dan ook niet gelukt deze gegevens boven tafel te krijgen.

Tabel 4.1 Profielschets instroom Route 23 week 17 t/m 53 naar leeftijdsgroep

	16/17 jaar (37)		18 t/m 22 jaar (227)		totaal (264)	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
geslacht						
<i>jongen</i>	15	41	116	51	131	50
<i>meisje</i>	22	59	111	49	133	50
etnische herkomst						
<i>Nederlands</i>	30	81	118	52	146	56
<i>Antilliaans</i>	-	-	39	17	39	15
<i>Surinaams</i>	1	3	6	3	7	3
<i>Turks</i>	3	8	12	5	15	6
<i>Marokkaans</i>	-	-	10	4	10	4
<i>overig allochtoon</i>	3	8	42	19	45	17
opleiding (afgerond)						
<i>basisschool</i>	31	84	153	67	184	70
<i>v(m)bo/mavo (+)</i>	6	16	72	32	78	29
<i>havo/vwo</i>	-	-	2	1	2	1
belemmeringen						
<i>zwanger/lkind(eren)</i>	2	5	52	23	54	20
<i>schulden</i>	5	14	122	54	127	48

Instream

In 2004 zijn vanaf de aanvang van Route 23 half april tot het eind van het jaar 264 jongeren in Route 23 ingestroomd. Van de totale groep zijn er 37 (14%) jonger dan 18 jaar en 227 (86%) tussen de 18 en 23 jaar op het moment dat zij in Route 23 instromen (tabel 4.1). Het betreft evenveel jongens als meisjes. Ruim de helft van de jongeren is autochtoon, 15% is Antilliaans, 6% Turks en de overigen hebben een andere allochtone herkomst. Zeven op de tien jongeren hebben alleen de basisschool afgerond en zijn gestrand in het voortgezet onderwijs; bijna drie op de tien hebben een v(m)bo- of mavo-diploma. Vrijwel geen van de jongeren beschikt over een startkwalificatie. Eén op de vijf jongeren heeft een kind of is zwanger en bijna de helft heeft schulden. Jongeren onder de 18 jaar zijn wat vaker een meisje en van Nederlandse herkomst. Ook hebben ze vaker geen diploma. Kinderen en schulden zijn bij deze groep echter veel minder vaak een belemmerende factor.

Bereik

De belangrijkste 'voorkeur' is het CWI: 80% stroomt in via deze instantie (tabel 4.2). De vraag is nu welk deel van de jongeren die wel in aanmerking komt voor Route 23 uiteindelijk niet instroomt. Om dit te achterhalen hebben we gegevens opgevraagd van het CWI, Bureau Jeugdzorg en RBL⁺.

Tabel 4.2 Voorkeur voor Route 23 april t/m december 2004

<i>instroom via:</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>
<i>CWI</i>	210	80
<i>Sociale Dienst</i>	24	9
<i>Bureau Jeugdzorg</i>	20	8
<i>RBL⁺</i>	6	2
<i>overig</i>	4	1
<i>totaal</i>	264	100

De gegevens die we van het CWI hebben gekregen hebben betrekking op alle jongeren uit Dorrecht die zich in 2004 bij het CWI hebben aangemeld. Over het hele jaar betreft dit 266 wwbg-eïndiceerde jongeren in een B traject. Daarnaast zijn er nog eens 54 jongeren met een wwbu-uitkering die na een A traject alsnog in een B traject instromen. Omdat deze jongeren geen officiële intake voor Route 23 hebben gekregen, tellen we deze voor het vaststellen van het bereik niet mee. Kijken we uitsluitend naar de 266 jongeren die meteen in een B traject zijn ingestroomd, dan is 79% van deze jongeren (namelijk 210 jongeren) bij Route 23 aangemeld. Wanneer we ervan uitgaan dat jongeren die zich

in het eerste kwartaal bij het CWI hebben aangemeld nog niet naar Route 23 doorverwezen konden worden, lijkt het bereik via het CWI dus hoog. Bij een instroom die gelijkmatig over het jaar verdeeld is, lijkt het erop dat vrijwel alle jongeren in een B traject ook daadwerkelijk in Route 23 zijn ingestroomd.

De gegevens die we van Bureau Jeugdzorg hebben gekregen stroken niet helemaal met de gegevens uit het bestand van Route 23. Bureau Jeugdzorg geeft namelijk aan in 2004 35 jongeren naar Route 23 te hebben doorverwezen, terwijl er in het excelbestand slechts 20 jongeren staan geregistreerd die via Bureau Jeugdzorg zijn ingestroomd. Dat kan echter te maken hebben met het feit dat een deel van deze jongeren door Bureau Jeugdzorg is doorverwezen naar het CWI voor de intake voor Route 23 en uiteindelijk officieel via het CWI bij het project is aangemeld. Als we uitgaan van de cijfers van Bureau Jeugdzorg zelf dan heeft men van de 16/17-jarigen die zich hebben of zijn aangemeld, niemand naar Route 23 doorverwezen. Van de 18 t/m 22 zijn dat er 35, drie op de tien jongeren in die leeftijdsgroep die zich bij Bureau Jeugdzorg hebben aangemeld en ruim de helft van de jongeren in die leeftijdsgroep die zij in behandeling/begeleiding hebben genomen (tabel 4.3). Hierbij dienen we wel te bedenken dat Route 23 pas vanaf half april is gestart; jongeren die zich in het eerste kwartaal bij Bureau Jeugdzorg hebben aangemeld, konden nog niet doorverwezen worden naar Route 23. Uitgaande van deze gegevens kunnen we concluderen dat Bureau Jeugdzorg in 2004 uitsluitend jongeren van 18 t/m 22 jaar naar Route 23 heeft doorverwezen en dan vooral jongeren die bij het T-team binnenkomen. Van de jongeren in deze specifieke groep die in behandeling zijn genomen, lijkt vrijwel iedereen doorverwezen naar Route 23, ervan uitgaande dat de jongeren die zich in het eerste kwartaal hebben aangemeld, niet doorverwezen konden worden naar Route 23.

Tabel 4.3 Doorverwijzing naar Route 23 18 t/m 22-jarigen door Bureau Jeugdzorg, 2004

	<i>entree</i>	<i>T-team</i>	<i>totaal</i>
<i>aanmeldingen</i>	54	65	119
<i>behandeling/begeleiding</i>	24	42	66
<i>doorverwezen Route 23</i>	7	28	35
<i>aandeel t.o.v. aanmeldingen</i>	13%	43%	29%
<i>aandeel t.o.v. behandeling</i>	29%	67%	53%

Gegevens van RBL⁺ konden niet gegenereerd worden, omdat men op dit moment overgaat

naar een nieuw registratiesysteem. Duidelijk is wel dat in 2004 slechts weinig jongeren via deze voordeur zijn binnen gekomen.

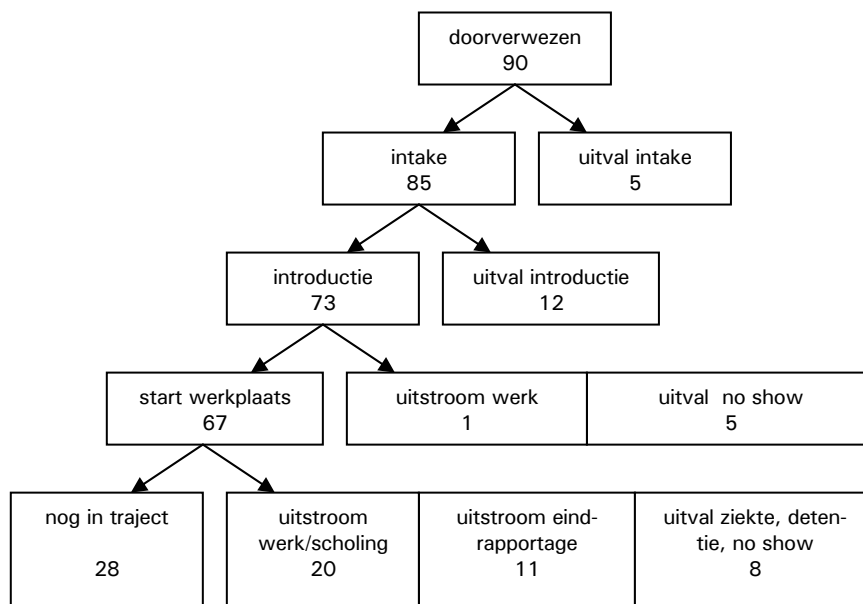
Doorstroom en uitstroom

Hoe verloopt nu het traject van jongeren die in Route 23 instromen? Van de 264 jongeren die in 2004 zijn ingestroomd, zijn er 90 (34%) naar de werkplaats doorverwezen. Van deze groep hebben er 85 een intakegesprek gehad voor de werkplaats en zijn er 67 daadwerkelijk in de werkplaats gestart (figuur 4.1). Dat betekent dat na doorverwijzing 23 jongeren (ruim een kwart) niet in de werkplaats zijn gestart, van wie één jongere niet is gestart omdat hij/zij werk had. De overigen kwamen niet opdagen. Na korte of langere tijd zijn van de 67 jongeren die zijn gestart er 39 uitgestroomd: acht voortijdig wegens ziekte/ zwangerschap, detentie of omdat ze niet meer op kwamen dagen, 19 naar werk, één naar scholing en elf hebben het traject afgerond met een eindrapportage. Van de doorverwezen jongeren is dus uiteindelijk een derde voor of tijdens het traject uitgevallen; in de meeste gevallen kwam men niet meer opdagen. Opvalt dat van de groep jongeren die het traject bij de werkplaats hebben afgerond met een eindrapportage ruim de helft alsnog afziet van een uitkering en uitstroomt uit Route 23.

Gemiddeld verbleven de jongeren die naar werk of scholing zijn uitgestroomd en jongeren van wie een eindrapportage is opgemaakt 64 dagen in de werkplaats. Zeven jongeren zijn binnen één tot vier weken uitgestroomd naar werk elders.

Buiten de werkplaats om zijn 18 jongeren rechtstreeks aan het werk gegaan, nog eens zeven jongeren terug naar school gegaan (de helft jonger dan 18 jaar en de helft tussen de 18 en 23 jaar) en 15 in een zorgtraject terecht gekomen. In 2004 zijn in totaal 118 van de 264 jongeren (45%) uitgestroomd, van wie we er 58 (ruim de helft van de uitstroom en een vijfde van de totale instroom) als 'voortijdige' uitstroom beschouwen (tabel 4.4). Het merendeel van deze groep ziet af van bemiddeling of een uitkering en stroomt vervolgens uit; de helft van deze jongeren was doorverwezen naar de werkplaats. Jongeren die voortijdig uitstromen zijn wat vaker een jongen (59% tegenover 50% in de hele groep) en allochtoon (60% tegenover 45%). De voortijdige uitval is het hoogst onder Turkse en Antilliaanse jongeren (29% en 25% van de deelnemers in deze etnische groep) en het laagst onder Nederlandse en Surinaamse jongeren (beide 13%). Het moment van uitstroom konden we niet vaststellen, omdat de uitstroombdatum niet altijd is geregistreerd, omdat dit niet altijd door de ketenpartners is doorgegeven.

Figuur 4.1 Stroomschema instroom en uitstroom werkplaats van jongeren Route 23

Tabel 4.4 Uitstroom Route 23

status	aantal	% van instroom	% van uitstroom
ingestroomd	264	100	
nog in traject	146	55	
uitgestroomd	118	45	100
uitgestroomd naar	60	23	51
- opleiding	8	3	7
- werk	37	14	31
- zorg	15	6	13
voortijdig uitgestroomd vanwege	58	22	49
- ziet af van bemiddeling	12	5	10
- ziet af van uitkering	43	16	36
- verhuisd	2	1	2
- detentie	1	-	1

4.2 Maatschappelijke effecten

Om de maatschappelijke effecten in kaart te brengen, hebben we gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- we hebben RBL⁺ gevraagd gegevens aan te leveren over leerplichtige en niet-leerplichtige voortijdig schoolverlaters uit Dordrecht voor het schooljaar 2002/2003 en 2003/2004,
- gegevens nww-ers jonger dan 23 jaar die bij het CWI beschikbaar zijn in de digitale arbeidsmarktmonitor voor 2004 in Dordrecht, regionaal en landelijk,
- gegevens Dordtse jongeren met een bijstandsuitkering voor 2004.

Hierna worden deze op een rij gezet, waarbij ook een koppeling gemaakt wordt met de resultaten van Route 23.

Voortijdig schoolverlaten

De gegevens van RBL⁺ betreffende voortijdig schoolverlaters konden niet gegenereerd worden vanwege de overgang naar het nieuwe registratiesysteem.

Niet-werkende werkzoekenden

We hebben de gegevens voor Dordrecht van 2004 betreffende de nww-ers voor elk kwartaal op een rij gezet en deze vergeleken met landelijke gegevens en gegevens voor de regio Rijnmond.

Dordrecht heeft vergeleken met regionale en landelijke cijfers een relatief hoog aandeel niet-werkende werkzoekende jongeren (tabel 4.5). Aan het eind van 2004 gaat het om 10% van het totale aantal nww-ers, terwijl dit aandeel regionaal en landelijk ruim 7% betreft. We zien wel dat het aandeel nww-ers dat jonger is dan 23 jaar in Dordrecht sneller daalt dan regionaal en landelijk.

Vanaf het eerste kwartaal van 2004 is er sprake van een continue daling van het aantal nww-ers onder de 23 jaar. Aan het indexcijfer, dat voor het eerste kwartaal op 100 is gesteld waar de andere kwartalen mee worden vergeleken, kunnen we zien dat de afname in Dordrecht groter is dan in de regio Rijnmond in zijn geheel en landelijk. In Dordrecht is aan het eind van het jaar sprake van een afname van 40% vergeleken met de stand van zaken aan het eind van het

Tabel 4.5 Ontwikkeling nww-ers < 23 jaar, 2004

	1-4-2004	1-7-2004	1-10-2004	1-1-2005
Dordrecht				
aantal < 23 jaar	1.108	1.094	993	672
aandeel totaal	12,5%	12,2%	12,0%	10,2%
indexcijfer	100	98,7	89,6	60,6
regio Rijnmond				
aantal < 23 jaar	9.458	8.644	7.956	6.778
aandeel totaal	8,5%	7,8%	7,7%	7,3%
indexcijfer	100	91,4	84,1	71,7
landelijk				
aantal < 23 jaar	60.309	52.623	51.207	50.398
aandeel totaal	8,4%	7,6%	7,5%	7,3%
indexcijfer	100	87,2	84,9	83,6

kwartaal. Opvalt dat de daling in Dordrecht zich vooral in het laatste kwartaal voordoet. Hiermee is het outcome doel van Route 23, 10% minder nww-ers < 23 jaar (100 personen), ruimschoots gehaald.

Hierbij dient echter wél opgemerkt te worden dat deze daling deels het gevolg is van een wijziging van de inschrijvingsprocedure die in de gehele regio Rijnmond heeft plaatsgevonden. We zien echter wel dat de daling in Dordrecht sterker is dan in de rest van de regio.

De vraag is nu in hoeverre deze daling het resultaat is van Route 23. Om dit te onderzoeken hebben we bekeken op welke jongeren deze daling vanaf 1 april 2004 vooral betrekking heeft. Gaat het om jongeren in een A of jongeren in een B traject? En in hoeverre gaat het om jongeren met een ww-uitkering? In het bestand van het CWI kunnen we geen onderscheid maken tussen jongeren in een A en B traject, maar wel worden de verschillende fasen onderscheiden. We gaan ervan uit dat we jongeren met een ww-uitkering en jongeren in een A traject als fase 1 jongeren kunnen beschouwen en dat jongeren in een B traject tot de fase 2, 3 en 4 jongeren behoren. We maken dan ook onderscheid tussen deze twee groepen. Bij beide groepen is sprake van een daling (tabel 4.6). Bij de fase 1 jongeren vindt deze vooral het laatste kwartaal van 2004 plaats, bij de groep jongeren in fase 2, 3 en 4 het laatste half jaar, maar wel met een sterkere daling in het laatste kwartaal. Over de hele periode berekend is de daling bij de laatste groep (fase 2,3 en 4: 42%) duidelijk sterker dan bij de eerste groep (fase 1: 25%). Het aantal nww-ers is het sterkst gedaald bij de fase 4 jongeren.

Tabel 4.6 Ontwikkeling nww-ers < 23 jaar naar fase, 2004

	1-4- 2004	1-7- 2004	1-10- 2004	1-1- 2005
fase/aantal				
fase 1	235	201	231	176
fase 2, 3 en 4	805	835	719	466
indexcijfer				
fase 1	100	85,5	98,2	74,8
fase 2, 3 en 4	100	103,7	89,3	57,8

We hebben vervolgens gekeken naar de werkloosheidsduur. Dan zien we dat de daling het sterkst is bij jongeren die langer dan één jaar werkloos zijn (tabel 4.7). Bij deze groep is het aantal nww-ers vooral het laatste kwartaal sterk gedaald. Over de hele periode is dit aantal met ruim de helft afgenomen. Bij de groep die tussen een half jaar en één jaar werkloos is, is sprake van een daling van 40%. En het aantal jonge

nww-ers dat 0 tot 3 maanden staat ingeschreven is gedaald met bijna 30%. Alleen bij de jongeren die tussen de 3 en 6 maanden staan ingeschreven is sprake van een toename.

Tabel 4.7 Ontwikkeling nww-ers < 23 jaar naar werkloosheidsduur, 2004

	1-4- 2004	1-7- 2004	1-10- 2004	1-1- 2005
duur/aantal				
0-3 maanden	262	214	253	188
3-6 maanden	128	158	130	137
6-12 maanden	208	184	163	121
> 1 jaar	510	538	447	226
indexcijfer				
0-3 maanden	100	81,7	96,6	71,7
3-6 maanden	100	123,4	101,6	107,0
6-12 maanden	100	88,5	78,3	58,1
> 1 jaar	100	105,4	87,6	44,3

De daling van het aantal nww-ers dat maar kort staat ingeschreven kan deels te maken hebben met (een toename van) het aantal jongeren dat afziet van een uitkering. Concreet staan er aan het eind van het jaar 74 jongeren minder tussen de 0 en 3 maanden ingeschreven, dan aan het eind van het eerste kwartaal. We zagen al dat 43 jongeren uit Route 23 in 2004 afziet van een uitkering; zij staan meestal maar kort ingeschreven in het bestand van het CWI. Het feit dat zij als onderdeel van de aanpak in Route 23 naar de werkplaats moeten, heeft hier in belangrijke mate mee te maken. Op deze wijze vertaalt de aanpak in Route 23 zich in een daling van het aantal kort ingeschreven jonge nww-ers.

Verder hebben we geconstateerd dat in 2004 37 jongeren vanuit Route 23 aan het werk zijn gekomen, deels via een traject in de werkplaats. De uitstroom naar werk vond vooral in het laatste half jaar van Route 23 plaats. Wanneer dit betekent dat jongeren nu vaker binnen een half jaar uitstromen naar werk dan daarvoor, kan dit voor een deel de daling van het aantal nww-ers dat tussen een half jaar en een jaar werkloos is verklaren. Ook kan dit voor een –relatief klein– deel van de afname van de nww-ers in fase 2,3 en 4 gezorgd hebben. Het totale aantal jonge nww-ers in deze groep is het laatste half jaar van 2004 gedaald met 369 personen. Route 23 zou dus slechts voor 10% van deze daling verantwoordelijk kunnen zijn. We kunnen hierover niet echt uitspraken doen, omdat onduidelijk is voor welk aandeel in de daling de gewijzigde procedure bij het CWI verantwoordelijk is.

Jongeren met een bijstandsuitkering

Het aantal personen met een bijstandsuitkering

is het laatste half jaar van 2004 gedaald (tabel 4.8). Het aantal jongeren met een bijstandsuitkering is echter sterker gedaald, waardoor het aandeel jongeren kleiner is geworden. Was dit aantal aan het eind van het eerste kwartaal nog 449, aan het eind van het vierde kwartaal is dit 335, een daling van 114 jongeren (25%). Het indexcijfer laat zien dat de daling zich vooral in het laatste half jaar van 2004 voordoet. Met deze daling is het outcome doel van Route 23, een daling van het aantal jongeren met een bijstandsuitkering met 10% (45 personen) behaald.

Zoals eerder al is gezegd hebben 43 jongeren die in Route 23 zijn ingestroomd, in 2004 afgezien van een uitkering. De werkplaats als methode om jongeren te ontmoedigen een beroep te doen op een uitkering lijkt dus goed te werken. Daarnaast hebben jongeren mogelijk minder lang een uitkering, omdat ze sneller dan daarvoor aan het werk gaan. Hierover kunnen we echter nog geen harde uitspraken doen. We gaan ervan uit dat de daling in ieder geval deels toegeschreven kan worden aan de aanpak in Route 23.

Tabel 4.8 Ontwikkeling jongeren met een uitkering < 23 jaar, 2004

	1-4- 2004	1-7- 2004	1-10- 2004	1-1- 2005
<i>aantal totaal</i>	4.544	4.545	4.406	4.317
<i>aantal < 23 jaar</i>	449	443	394	333
<i>aandeel totaal</i>	9,9%	9,7%	8,9%	7,6%
<i>indexcijfer</i>	100	98,7	87,8	74,2

5 Beleid en praktijk

De opzet en uitvoering van Route 23 zijn neergelegd in een plan van aanpak. Er is een projectleider aangehouden en vervolgens is het project van start gegaan. Dat is niet op alle punten even soepel verlopen. In dit hoofdstuk kijken we hoe de ketenpartners aankijken tegen Route 23, hun eigen rol daarin en de wijze waarop het project in de praktijk gestalte krijgt. Ook de meerwaarde van het project, de ketensamenwerking, de belangrijkste aandachtspunten en de toekomst van het project komen aan bod.

5.1 Visie en doelstelling

De visie van de verschillende ketenpartners op Route 23 komt voor een belangrijk deel overeen, maar er zijn ook wel wat verschillen. Gevraagd naar de 'breedte' van Route 23, geven de meeste partners aan het project breed te zien. Hierbij wordt soms gerefereerd aan de groep jongeren voor wie het project is bedoeld, soms aan de activiteiten die tot het project gerekend zouden moeten worden of hieronder zouden moeten vallen.

Wat het eerste betreft zijn de meeste partners het erover eens dat Route 23 in feite voor alle jongeren tot 23 jaar bedoeld is, waarbij men er meestal aan toevoegt dat het accent ligt op de jongeren die weinig kansen hebben, dan wel jongeren met extra problematiek. Het CWI benadrukt het meest dat Route 23 betrekking heeft op *alle* jongeren en ziet haar eigen activiteiten voor jongeren in een A traject ook als onderdeel van Route 23. Voor anderen komt deze groep pas in beeld wanneer zij na tien weken nog niet bemiddeld zijn door het CWI en dan alsnog in Route 23 zouden 'instromen'. Dat is op zich logisch, want pas op dat moment wordt er voor deze jongeren een beroep gedaan op de ketenpartners. Uit de notitie 'Beeld en ontwikkeling van Route 23', die in maart 2005 in de stuurgroep is vastgesteld, komt naar voren dat de doelgroep van de ketensamenwerking bestaat uit jongeren zonder startkwalificatie, zonder werk en zonder inkomen. Hierin wordt echter voor de toekomst gepleit voor meer aandacht voor jongeren die niet tot de risicogroep behoren (zie ook 2.1).

De meeste partners noemen bij de vraag naar de breedte van Route 23 de 'brede benadering' van de jeugdwerkloosheid waar Route 23 een merknaam voor is. Breed in die zin dat het project zich richt op werk én scholing. En dat het beoogt samenhang aan te brengen in de maatregelen die gericht zijn op het bestrijden van de jeugdwerkloosheid. Dat is weer bedoeld voor alle jongeren. Dat doe je samen met alle ketenpartners die hierbij betrokken zijn. Ook naar werkgevers toe is een brede benadering belangrijk.

"Dat breed nemen betekent dat je cijfers van jeugdwerkloosheid in zijn geheel volgt, dus niet alleen de B jongeren, maar ook de A jongeren. Maar het heeft ook betrekking op andere aspecten die in de samenwerking zitten van jeugd, werk en inkomen. (...) Het belangrijkste is die merknaam voor jeugdwerkloosheid. Dat iedereen weet: een jongere die een baan zoekt die gaat daar naar toe. Ook de werkgeversbenadering is een voorbeeld. Het is belangrijk dat je dat niet allemaal geïsoleerd doet. Het CWI kan dat niet in zijn eentje. Als de partners elkaar daarbij helpen, wordt het veel beter." (Bron: interviewverslag directeur Sociale Dienst)

Hoewel de visie van de ketenpartners dus vrij sterk overeenkomt, zien we wel, en dat ligt natuurlijk ook voor de hand, dat zij hierin verschillende accenten leggen. Zo meent een aantal partners dat het accent te veel gericht is op werk en de werkplaats en te weinig op mogelijkheden voor scholing en het behalen van een startkwalificatie. Ook voor de jongere groep voortijdig schoolverlaters heeft Route 23 naar de mening van een aantal ketenpartners nog (te) weinig te bieden.

5.2 Vernieuwend en meerwaarde

Het vernieuwende van Route 23 zien de meeste partners in de ketensamenwerking en de integrale aanpak. Dat vijf partijen hun krachten bundelen rondom één onderwerp en dit naar de praktijk vertalen. En dat ze elkaar over de drempel helpen en elkaar wijzen op zaken die nog niet goed geregeld zijn en knelpunten waar ze tegenaan lopen. Deze instellingen waren vroeger met dezelfde groep jongeren bezig, maar los van elkaar. Het vernieuwende zou volgens één van de partners vooral moeten zijn dat instanties over hun eigen schutting heen kijken en in overleg met elkaar tot het beste traject of arrangement voor een jongere komen. En dat je dit snel met elkaar kunt regelen. Een ander noemt het vernieuwend dat, als het goed gaat lopen, er vanuit de klant gehandeld wordt in plaats vanuit de wet- en regelgeving.

“Vroeger waren de schakels in de keten onsaamenhangend, vrij los van elkaar. Er was weinig beweging naar elkaar toe of idee hoe men elkaar kon ondersteunen. Door Route 23 zijn die schakels veel duidelijker in beeld gekomen en ook echt een schakel geworden. Een doorlopend geheel van het ene stukje keten naar het andere. Dat is nieuw.” (Bron: interviewverslag regiomanager CWI)

Vernieuwend in Route 23 is ook de nieuwe werkwijze van het CWI en de Sociale Dienst aan de poort, waarbij jongeren die een uitkering aanvragen naar de werkplaats worden doorverwezen. Dat past in de nieuwe visie van de Sociale Dienst, waarin de ‘work first’ gedachte voorop staat. Route 23 diende als pilot voor de implementatie van deze visie. Hierdoor was er bij dit project sprake van een ‘hoog pioniersgehalte’.

De meerwaarde van Route 23 zien de meeste partners in de ketensamenwerking. Hierdoor leer je elkaar beter kennen en begrijpen en weet je elkaar gemakkelijker te vinden. Je krijgt kennis van elkaars werk en weet beter wat je voor elkaar kan betekenen. En hierdoor krijgen de deelnemers aan de keten ook een bredere blik.

“De partners werken met elkaar samen, er moet vertrouwen zijn en daar moet de meerwaarde in zitten. Als dan iedereen toch op zijn eigen domein blijft zitten, dan blijven het losse onderdelen. Samenwerken betekent ook dat je over je eigen grenzen heen kan kijken én werken.” (Bron: interviewverslag bureau manager Bureau Jeugdzorg)

Andere zaken die genoemd worden zijn de duidelijkheid voor jongeren, het in beeld krijgen van jongeren door het registratiesysteem en het op gang komen van een bewustwordingsproces bij jongeren, hun ouders en bij werkgevers.

5.3 Ketensamenwerking

Rol en draagvlak

De ketenpartners hebben elk hun eigen inbreng in de samenwerking. Zo is de bijdrage van het CWI bij voorbeeld het aanleveren van jongeren in het MDT en een adviserende functie vanuit hun kennis van de arbeidsmarkt. Het Da Vinci College brengt kennis van de schoolcarrière van een jongere en van het onderwijs in. Ook RBL⁺ geeft informatie over jongeren die bij hen bekend zijn en over opleidingen. Bureau Jeugdzorg ziet het als haar taak om binnen Route 23 oog te hebben voor het totaal aan problematiek waarmee een jongere te kampen kan hebben (familierelaties, huisvesting, schulden etc.) en levert hierop een

hulpaanbod. En de Sociale Dienst is verantwoordelijk voor jongeren met een uitkering die naar de werkplaats moeten. Alle ketenpartners nemen met één of meer uitvoerend medewerkers deel aan het MDT, waarin jongeren individueel besproken worden en hun traject wordt vastgesteld. Het MDT komt wekelijks bijeen; de besprekingen duren twee tot drie uur. Ook de voorbereiding hiervan kost tijd.

De MDT-leden is gevraagd aan te geven in hoeverre er naar hun idee draagvlak bestaat voor Route 23 binnen de deelnemende organisaties. Het algemene beeld is dat er wel draagvlak is voor het project, wat ook blijkt uit de inzet van medewerkers in het MDT, maar dat dit toch onvoldoende lijkt. In de uitvoeringspraktijk stuit men op tegengestelde belangen, de overdracht van dossiers binnen organisaties loopt moeizaam en er is telkens weer discussie over tijdsinvestering. De stuurgroepleden geven zonder uitzondering aan achter het project te staan, maar enkele partners maken ook duidelijk dat het project een forse tijdsinvestering vergt, waar men niet voor betaald krijgt. Men kijkt hier verschillend tegenaan.

“We zijn er nog niet goed in geslaagd om voor alle partijen helder neer te zetten wat nou de rol van iedere partij daarin is. Dat is een aandachtspunt. Want als je niet uit en te na over elkaars rol hebt gepraat, is de kans groot dat men verkeerde verwachtingen van elkaar heeft. Andere instanties zien bijvoorbeeld niet dat de aanwezigheid van het CWI bij het MDT eigenlijk goodwill is. Wanneer het CWI deze deelname wat zakelijker neer wil zetten, wordt dit negatief geïnterpreteerd, zo van ‘het CWI trekt zich terug,’ Het is heel moeilijk duidelijk te maken dat het CWI hiermee eigenlijk iets extra’s doet.” (Bron: interviewverslag regiomanager CWI)

“Bureau Jeugdzorg steekt aardig wat uren in het MDT die nergens vergoed worden; dat is wat Jeugdzorg biedt. Daarvoor verwacht de bureau manager ook iets van de andere partners. Je doet allemaal net wat meer, net wat anders.” (Bron: interviewverslag bureau manager Bureau Jeugdzorg)

“Als je je als organisatie aan zo’n project verbindt, moet je er de tijd instoppen die nodig is en niet met een stopwatch kijken hoeveel tijd het kost. Het gaat erom dat je samen dat project realiseert en dan is het niet acceptabel dat je zegt dat het te veel tijd kost. De projectleider kan alleen maar zo hard lopen als de ketenpartners gaan. (...) Daar moeten de partners zich verantwoordelijk voor voelen.” (Bron: interviewverslag directeur Sociale Dienst)

Samenwerking

De samenwerking vond aanvankelijk vooral plaats in het MDT. In de stuurgroep werden vooral problemen opgelost, maar er vond geen afstemming van werkprocessen plaats. Inmiddels is er met de verandering van de structuur van Route 23 ook op het niveau van beleid sprake van meer samenwerking. Bij de Sociale Dienst geeft men aan dat men moest wennen aan deze manier van samenwerken. Niet alleen dat was nieuw, maar men startte tegelijk met een andere werkwijze. En de Sociale Dienst en het CWI moesten ook nog reorganiseren. En bij beide instanties heeft zich een wisseling van de wacht voorgedaan. Ook Bureau Jeugdzorg had het druk met de veranderingen die het gevolg waren van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg. En RBL⁺ moest als nieuwe organisatie aan de slag. Dat alles heeft zijn weerslag gehad op Route 23 en tot vertraging geleid.

Alle stuurgroepleden geven aan dat de samenwerking is verbeterd. In het begin was er veel discussie over wat Route 23 nu eigenlijk is. Het afstemmen van de werkprocessen bleek veel lastiger dan men had gedacht. Dat moet nog verder vorm krijgen. Enkele aandachtspunten die uit de uitvoeringspraktijk naar voren kwamen zijn inmiddels opgepakt. Zo zijn er werkgroepen gevormd die zich bezig houden met specifieke groepen jongeren die een andere dan de reguliere aanpak vereisen (tiernmoeders en VSO jongeren). En ook zien partners positieve kanten van de samenwerking voor zichzelf. Zo worden zaken genoemd als verbetering van de interne afstemming, kennisvermeerdering en een bredere blik.

“De samenwerking binnen Route 23 geeft de Sociale Dienst input om haar palet van instrumenten om jongeren te helpen te verbreden. Dat is positief. Als je samenwerkt ontdek je dat er meer wegen naar Rome leiden. Dat inzicht ontbreekt wel eens bij de Sociale Dienst.” (Bron: interview hoofd Sociale Dienst)

Verbetering in de samenwerking is echter zeker nog mogelijk.

“In de stuurgroep is er een goede winst gemaakt in de samenwerking. (...) Men spreekt elkaar nu wat meer aan op zaken, hoewel daarin nog een slag gemaakt kan worden. En de neuzen staan nog niet altijd dezelfde kant op.” (Bron: interviewverslag directeur RBL⁺)

“De samenwerking binnen Route 23 zit nog in de beginfase. Het gaat goed, maar het kan nog beter, nog sterker.” (Bron: interviewverslag bureau manager Bureau Jeugdzorg)

MDT

Het MDT wordt gezien als de kern van Route 23 en dat bepaalt ook in belangrijke mate het succes van het project. Hier vindt echter ook de directe confrontatie plaats met de uitvoeringspraktijk. Hoe ervaren de deelnemers (de samenwerking in) het MDT?

Op de vraag naar de samenstelling van het MDT, geven vrijwel alle deelnemers aan dat Stichting Mee een welkome aanvulling zou zijn op de huidige ketenpartners. Daarnaast worden het UWV, de werkplaats en het maatschappelijk werk door één of twee instanties genoemd. De Sociale Dienst is van mening dat het maatschappelijk werk vanaf het begin betrokken had moeten worden bij Route 23 in plaats van Bureau Jeugdzorg. De hulp van Bureau Jeugdzorg vindt men in veel gevallen te zwaar; het maatschappelijk werk zou daar meer op zijn plaats zijn. In plaats van het bestaande MDT ziet de Sociale Dienst ook als mogelijkheid een klein, slagvaardig MDT te vormen bestaande uit het CWI, RBL⁺ en de Sociale Dienst, met daarnaast aanpalende partners. Je hoeft dan niet elke keer met alle partners aan tafel te zitten. Dat is slagvaardiger en minder tijdrovend.

Hiermee raken we meteen aan een ‘probleem’ dat door meer partners gevoeld wordt, namelijk de ‘ongelijkheid’ van de ketenpartners die deelnemen aan het MDT. De Sociale Dienst geeft aan dat zij meestal de instantie is die uiteindelijk de beslissing neemt over het traject van een jongere die een uitkering aanvraagt. Over het traject van zo’n jongere valt ook niet zoveel te overleggen, omdat hij/zij toch naar de werkplaats moet. Hierin zit wel enige ruimte - zo is er de mogelijkheid van een maand uitstel en een jongere die een zorgtraject krijgt, hoeft niet naar de werkplaats - maar veel speling is er niet. Ook Bureau Jeugdzorg geeft aan dat er sprake is van een scheve machtsverhouding in het MDT in die zin dat de Sociale Dienst veel meer macht heeft in het bepalen van trajecten dan de overige organisaties. Bureau Jeugdzorg kan hierdoor vaak niet bereiken wat ze wil. Iedere organisatie zou een evenredig mandaat moeten hebben en ieders expertise zou serieus genomen moeten worden. De Sociale Dienst signaleert dit probleem ook, maar vindt eigenlijk dat je niet als gelijkwaardige partners bij elkaar kunt zitten, want ‘dan zouden er de meest rare beslissingen genomen worden.’

“Nu moet Bureau Jeugdzorg nog heel veel strijden om te proberen iets voor elkaar te krijgen. Ze hebben het nu dan wel voor elkaar gekregen dat jongeren die eerst nog zorg nodig hebben een maand uitstel van de werkplaats krijgen. Maar dat heeft heel veel moeite gekost en het is

nog niet echt ideaal. Het is nog steeds niet zo dat ieders inbreng even belangrijk is.” (Bron: interviewverslag consulenten Bureau Jeugdzorg)

Op uitvoeringsniveau komen de soms tegenstrijdige belangen van de verschillende organisaties naar voren en dat zorgt voor botsingen. Het Da Vinci College noemt als probleem dat als een jongere recht heeft op studiefinanciering, de Sociale Dienst te gemakkelijk voorstelt dat deze jongere een voltijdse opleiding gaat volgen, zodat hij/zij geen uitkering meer hoeft te krijgen. Maar soms gebruiken jongeren studiefinanciering alleen als inkomen, terwijl ze niet komen opdagen bij de opleiding. Dat zou voorkomen moeten worden. Aan de andere kant moeten jongeren die geen recht hebben op studiefinanciering naar de werkplaats, terwijl Da Vinci er de voorkeur aan zou geven als er naar een combinatie van werk en opleiding wordt gezocht. RBL⁺ constateert hetzelfde probleem. Van jongeren die twee dagen naar school willen wordt de uitkering afgewezen, omdat ze vier dagen voor de werkplaats beschikbaar moeten zijn. Ook is het moeilijk voor elkaar te krijgen dat jongeren een kortdurende cursus gaat volgen.

Een ander probleem dat speelt is dat jongeren pas een uitkering kunnen krijgen als ze een vast woonadres hebben, terwijl Bureau Jeugdzorg vindt dat jongeren eerst een uitkering moeten krijgen zodat ze een woning kunnen krijgen. Ook zou Bureau Jeugdzorg sommige dak- en thuisloze jongeren graag naar de werkplaats sturen om hen ritme en structuur te leren. De Sociale Dienst meent echter dat de werkplaats in dat geval als een soort dagbesteding wordt gezien en vindt dit oneigenlijk gebruik van de werkplaats. De werkplaats is een begeleiding naar regulier werk en iemand die dakloos is, is hier nog niet aan toe. Zo iemand krijgt daarom juist vrijstelling van de werkplaats.

Ondanks deze knelpunten zijn de meeste ketenpartners toch positief over de samenwerking. Je hebt meer contact met andere organisaties, de lijnen zijn korter en je hebt meer kennis van de andere organisaties. Ook heeft de bundeling van kennis in het MDT een meerwaarde. De medewerkers van het CWI en de Sociale Dienst geven duidelijk aan dat zij beperkt zijn in hun mogelijkheden. Zo is het CWI een organisatie die er vooral is voor jongeren in een A traject. Zij doen de bemiddeling naar werk uitsluitend voor deze groep. Dat stuit bij de andere organisaties wel eens op onbegrip. Terwijl toch ook de inspanningen van het CWI voor jongeren in een A traject in feite tot Route 23 behoren.

“Er wordt vaak gedacht dat Route 23 alleen voor B jongeren bedoeld is, maar Route 23 is

voor alle jongeren tot 23 jaar. (...) Ook binnen het MDT ligt de focus op de B jongeren en wordt wel eens vergeten dat het CWI ook heel veel doet voor Route 23 voor de A jongeren. Het CWI kan voor de B jongeren niet zo heel veel betekenen, maar doet vooraf wel al veel werk.” (Bron: interviewverslag consulenten CWI)

Ook de Sociale Dienst is aan bepaalde regels gebonden, zoals het moeten doorverwijzen van jongeren die een uitkering aanvragen naar de werkplaats. Dat leidt soms tot ongewenste situaties. Zo komt het voor dat een jongere aan een opleiding wil beginnen, maar nog niet meteen in kan stromen. Deze jongere moet dan in de tussentijd naar de werkplaats. Dat is eigenlijk geen goede zaak.

Een ander knelpunt dat de partners noemen is dat er voor een deel gesproken wordt over ‘papieren dossiers’: je krijgt wel informatie over iemand, maar kent de persoon zelf niet. Een meer praktisch probleem is dat de vertegenwoordiger in het MDT afhankelijk is van anderen binnen de eigen organisatie om bepaalde informatie te verkrijgen. Dat loopt niet altijd goed. Soms is de informatie over iemand niet actueel of ontbreekt deze helemaal. Enkele partners constateren dat dit probleem vooral speelt bij de Sociale Dienst, maar ook het CWI geeft aan dat het soms lastig is dat je jongeren in het MDT moet bespreken die je niet altijd zelf hebt gezien. Dossiers blijven hierdoor soms liggen.

Ook het overleg van het MDT duurt nu soms wel erg lang. Dat zou efficiënter moeten.

“Het overleg van het MDT zou efficiënter moeten. De MDT-leden geven soms heel veel informatie over een jongere en dat kost veel tijd. Enerzijds is het gewoon lastig te bepalen welke informatie inderdaad verteld moet worden en welke informatie achterwege kan blijven. Anderzijds zou de vergadering wel wat strakker geleid mogen worden (personen niet alsmaar door laten praten, maar eerder afkappen als de informatie minder relevant is). Maar het is lastig om een efficiëntere manier van vergaderen te vinden die nog wel gedegen is.” (Bron: interviewverslag medewerker Da Vinci College)

Ook door een andere organisatie zou je mogelijk efficiënter kunnen werken. RBL⁺ noemt het idee van een jongerenloket.

“(...) de vergaderingen duren wel heel lang. (...) Dit kan alleen anders als je de hele organisatie omgooit en een jongerenloket zou maken. Een jongerenloket houdt in dat alle organisaties die wat met jongeren te maken hebben onder één dak komen. (...) Nu duurt het een week voordat

een traject besproken kan worden en ook weer even voordat de jongere daarna bij de trajectbegeleider uitgenodigd worden. Bij een jongerenloket kan de intaker meteen na aanmelding binnenlopen bij de verantwoordelijke persoon en kan er meteen een traject bepaald worden en in gang worden gezet. Het MDT zoals het nu bestaat is in principe ook een soort jongerenloket, maar dit komt maar één keer per week bij elkaar.” (Bron: interviewverslag medewerker RBL⁺)

De casemanagers van de Sociale Dienst die in het MDT participeren, vinden dat het MDT te weinig rendement oplevert als je kijkt naar de tijd en de energie die er in zit. Het traject van een jongere is immers vaak al bepaald. De meeste jongeren moeten naar de werkplaats en in deze gevallen is het eigenlijk onzin om ze in het MDT te bespreken. Op deze manier heeft het weinig toegevoegde waarde. Je kunt dan ook niet echt een traject bepalen, want de werkplaats bepaalt vervolgens wat goed is voor de jongere. Route 23 heeft dan alleen maar een doorverwijsfunctie. Men weet echter ook niet zo goed hoe dit anders te organiseren.

5.4 Aanbod

Alle deelnemers aan het MDT noemen het aanbod van Route 23 (te) eenzijdig. Een traject op maat is vaak niet mogelijk. Op dit moment vindt een analyse van de instrumenten plaats die men nu gebruikt en van de manier waarop deze worden ingezet.

Onderwijs

Voor jongeren onder de 18 jaar die naar het onderwijs teruggaan is er mede op initiatief van Route 23 in 2004 een experimentele (proeftuin) brede assistentenopleiding opgezet (niveau 1), die brancheoverstijgend is. Het Da Vinci College Educentrum is met deze opleiding gestart om nieuwe competentiegerichte kwalificatieprofielen te ontwikkelen als voorloper op de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs. De opleiding is vooral gericht op jongeren die nog geen keuze hebben gemaakt voor een beroepsrichting of van wie sterk wordt getwijfeld aan de juistheid van hun keuze. Doel van de opleiding is dat leerlingen of doorstromen naar de bbl- of bol-opleidingen op niveau 2 of uitstromen naar de arbeidsmarkt.

De opleiding duurt maximaal een jaar en bestaat uit drie perioden:

1. Het diagnostische deel. Hierin wordt bekeken waar de affiniteit en interesses van de deelnemers liggen en welke capaciteiten zij hebben. In dit deel zijn de deelnemers vooral

praktisch bezig en wordt ook wekelijks een dagdeel aan bedrijfsbezoek besteed ter oriëntatie op verschillende beroepen.

2. Het loopbaantraject. Dit traject duurt ongeveer twaalf weken. Voor iedere deelnemer wordt op basis van de informatie die in de eerste periode is verzameld een individueel traject ontwikkeld, waarbij gebruik gemaakt wordt van een portfolio. De leerlingen gaan stage lopen.
3. Eindfase. Deze is nadrukkelijk gericht op het einddoel van de deelnemers. Als zij doorstromen naar de niveau-2-opleiding dan kunnen ze al onderdelen van die opleiding gaan doen, waarvoor zij in het volgende jaar dan vrijstellingen krijgen.

Het programma moet voor een deel nog worden ontwikkeld. De eindtermen worden door een landelijke werkgroep van het Colo vastgesteld. Doel is samen met een aantal andere roc's die ook een proeftuin uitvoeren, te komen tot een brede assistentenopleiding met een eigen crebocode. Deze opleiding wordt in het schooljaar 2005-2006 als reguliere opleiding aangeboden.¹

Naast deze opleiding beschikt het Da Vinci College over geïntegreerde trajecten voor anderstaligen die te weinig taalvaardig zijn om het gewone beroepsonderwijs te kunnen volgen.

En ten slotte beschikt het Da Vinci College over diagnostische instrumenten, waarvoor vanuit het VSV-Grote Stedenbeleid geld is toegekend. Dit is aangevraagd samen met RBL⁺ en Route 23. Van deze instrumenten werd binnen Route 23 aanvankelijk nauwelijks gebruik gemaakt, maar het is de bedoeling dat dit gaat veranderen.

Werk

Binnen Route 23 zijn verschillende activiteiten te noemen om jongeren snel aan een baan te helpen. Jongeren met een uitkering worden in principe altijd doorverwezen naar de werkplaats voor jongeren (zie hierna).

Daarnaast is afgesproken dat het CWI jongerenvacatures in het MDT inbrengt. In de praktijk schiet dat er echter nog wel eens bij in. Het CWI bemiddelt zelf in principe geen risicjongeren. Dat is ook niet zo gemakkelijk als men soms denkt.

“Zo kan het CWI niet zomaar risicjongeren bemiddelen. Daarvoor moet je een band met een werkgever hebben opgebouwd. Je moet er eerst voor zorgen dat je hem goede mensen levert die voldoen aan zijn eisen. Dan kan je vervolgens misschien bij die werkgever iets bereiken voor risicjongeren. Maar niet andersom. Er is op dit moment qua aanbod een ruime markt en het is

al lastig om A jongeren te bemiddelen. En dat is dan nog veel moeilijker voor B jongeren. Ze moeten dan ook al verder zijn dan B om bemiddeld te kunnen worden. Dat begrip is er nog niet helemaal. (...) Bemiddelen is een vak.” (Bron: interviewverslag regiomanager CWI)

En ten slotte zijn er ook nog activiteiten gericht op werkgevers. Zo is er in het najaar van 2004 een werkgeversontbijt georganiseerd.

De werkplaats

We zagen hiervoor al dat de meeste jongeren in Route 23 die een traject richting werk ingaan, doorverwezen worden naar de werkplaats. Het aanbod van de werkplaats is te beperkt en te weinig gedifferentieerd. Enkele ketenpartners geven aan dat zij van jongeren horen dat het werk in de werkplaats zeer eentonig en demotiverend is. Er zijn echter ook jongeren die het leuk vinden. Niet alle deelnemers aan het MDT hebben zicht op het aanbod van de werkplaats. Wel is duidelijk dat het aanbod van de werkplaats vooral bestaat uit ongeschoold werk.

Uit het gesprek met de directeur van Dordtmij, die de werkplaats exploiteert, komt naar voren dat het aanbod minder eenzijdig is dan men denkt. Voor jongeren met meer in hun mars wordt wel gezocht naar een wat ander aanbod. Dat neemt niet weg dat het merendeel van het aanbod bestaat uit productiewerk; voor het merendeel van de jongeren is dat werk ook het meest geschikt.

“Bij de branches moet je denken aan productiewerk. Dat is heel verschillend: in de fabriek, buiten de fabriek, in de bouw, in de schoonmaak, in de kassen. Zo’n 70% tot 80% van de jongeren moet gewoon productiewerk doen, omdat ze geen diploma’s hebben of geen leervermogen of concentratievermogen om diploma’s te halen. Zij moeten al werkende hun weg vinden in het leven. Bij zo’n 20% tot 30% zeggen we, daar zit iets extra’s in, een stukje leervermogen, waar nog niks mee is gedaan. Voor die jongeren hebben we individuele werktrajecten en mogelijkheden. Zo gaat er nu een jongen bij het grondwerk een machinistenopleiding doen, omdat hij daar de capaciteiten voor heeft. Maar het gros moet zijn kracht en kunde tonen in dat productiewerk. [...] We hebben ook mensen bij Super de Boer, in het magazijn of vakken vullen. In die branche oriënterende stage moet een jongere uitvinden wat ‘zijn ding’ is.” (Bron: interviewverslag directeur Dordtmij)

De directeur geeft aan dat de drie maanden die er voor het traject in de werkplaats staan te kort zijn voor een opleiding of scholing. Dordtmij is blij als ze het gedrag van de jongeren een beetje

kunnen aanpassen en de discipline erin kunnen krijgen, dat de jongeren werknemersvaardigheden hebben. Daarna moeten ze maar scholing volgen als ze werk hebben.

“De doelstelling van de werkplaats is: aan het werk en je eigen inkomen verdienen. Vorming kan later wel als je werkt.” (Bron: interviewverslag directeur Dordtmij)

De casemanagers van de Sociale Dienst vinden de educatieve component binnen de werkplaats veel te klein. Ook laten zij zich kritisch uit over de begeleiding binnen de werkplaats. Het doel van Route 23 om jongeren meer persoonlijke begeleiding te geven en hen op een motiverende manier te laten kennis maken met werk dat voor hen interessant is, wordt hiermee niet bereikt.

Enkele MDT-leden vinden dat er in de werkplaats meer gedaan zou moeten worden aan assesment en beroepskeuzetesten. De indruk bestaat dat die nu niet altijd of systematisch worden afgenomen. De directeur van de werkplaats geeft aan dat er na vier weken wel een test wordt afgenomen bij de jongeren, waarin de leerstijlen en vaardigheden worden beoordeeld. Op basis hiervan wordt een profiel opgesteld met een advies voor een bepaalde richting. Dit is echter geen beroepskeuzetest. In de branche oriënterende stage moeten jongeren vervolgens uitvinden wat hen goed ligt. Vanuit het MDT wordt opgemerkt dat het vreemd is dat voor assesment en beroepskeuzetesten niet gebruik wordt gemaakt van instrumenten van het Da Vinci College. Zij hebben deze in huis en zijn ketenpartner, dus het ligt voor de hand dat daarvan gebruik gemaakt wordt. Dat geldt niet alleen voor de werkplaats, maar algemeen voor Route 23. Zoals hiervoor al is aangegeven is inmiddels afgesproken dat hierin verandering komt en dat men in Route 23 meer gebruik gaat maken van diagnostische instrumenten van het Da Vinci College. De werkplaats is echter autonoom en kan zelf bepalen bij wie ze wat inkoop. Het feit dat jongeren alleen naar de werkplaats kunnen wordt in het MDT algemeen als te beperkt ervaren.

Alle MDT-leden geven aan het jammer te vinden dat ze geen feedback krijgen over jongeren in de werkplaats. Het is onduidelijk wat er met de jongeren gebeurt. Er is ook weinig contact met de werkplaats. Zelfs de Sociale Dienst heeft hier nauwelijks contact mee. Alleen wanneer jongeren verzuimen, worden zij ingeschakeld. De Sociale Dienst moet dan een strafkorting opleggen. Dordtmij zelf zegt de eerste maand actief achter verzuim aan te gaan; in het begin ligt die verantwoordelijkheid nog bij hen. Je moet in die periode nog soepel zijn om jongeren binnenboord

te houden. Na de eerste maand worden ze hier strenger in, omdat jongeren dan beginnen aan een stage en bij bedrijven zitten. De casemanagers van de Sociale Dienst geven als nadeel aan van het sanctiebeleid van de Sociale Dienst dat een jongere pas een maand later gekort wordt op zijn uitkering. Dan is hij/zij misschien net weer lekker bezig is en doet zijn best. Maar als het goed gaat met een jongere in de werkplaats, ziet de casemanager de jongere verder niet. Dat vinden zij jammer.

De directeur van Dordtmij geeft aan dat zij wel contact hebben met de projectleider van Route 23. En soms met de casemanagers van de Sociale Dienst. Maar voor deelname aan het MDT voelt hij niets. Zij zijn gericht op de uitvoering en houden zich het liefst verre van het vergadercircuit. Wel heeft Dordtmij contact met instanties waar de jongeren bij 'lopen', zoals Bureau Jeugdzorg. Een knelpunt waar Dordtmij tegenaan loopt is dat zij toch nog geconfronteerd worden met echte zorgklanten, terwijl zij de indruk hadden dat deze eruit gezeefd zouden worden. Dat gebeurt nu onvoldoende. De werkplaats is niet voor alle jongeren geschikt. Soms hebben jongeren te veel problemen of zitten ze nog te veel in de slachtofferrol. Daar moet eigenlijk eerst aan gewerkt worden. Deze jongeren krijgen van Dordtmij een advies voor de springplank. Dit traject bestaat echter nog niet.

Staalkaart

Iedereen in het MDT is voorstander van meer mogelijkheden om een traject op maat aan te bieden. Het idee achter de werkplaats, dat jongeren geactiveerd worden en wat moeten doen voor hun uitkering, daar staat iedereen wel achter. Alleen is dit niet voor iedereen geschikt. Men pleit voor een breder aanbod, meer mogelijkheden voor losse trainingen, bijvoorbeeld sociale vaardigheden, arbeidsoriëntatie en beroepsgerichte trainingen. Het zou wat flexibeler moeten kunnen, bijvoorbeeld dat jongeren twee dagen naar de werkplaats gaan. RBL⁺ pleit voor een voorbereidend traject voor jongeren voordat ze naar de werkplaats moeten. En er moeten meer mogelijkheden komen voor een meer theoretisch traject.

"De werkplaats zou eigenlijk de keuze moeten bieden tussen een Praktijkgericht traject (voor degenen die niet de capaciteiten hebben om een startkwalificatie te halen) en een Theoretisch gericht traject (sollicitatietrainingen of voorbereiden op studie). Ook moeten er meer leer/werktrajecten komen. Verder zou het mooi zijn om een jongere die bijvoorbeeld de horeca in wil een aantal weken bij bijvoorbeeld V & D mee te laten draaien om te kijken of het bevalt. Dan kijk je echt naar het belang van elke individuele jonge-

re. Ook zou Route 23 met meerdere reïntegratiebedrijven moeten kunnen werken." (Bron: interviewverslag casemanagers Sociale Dienst)

De staalkaart zou mogelijkheden moeten bieden voor trajecten op maat. Het feit dat deze nog niet is ontwikkeld en uitgewerkt wordt als een belemmering ervaren. Op dit moment wordt er aan gewerkt om deze nader in te vullen.

5.5 Aandachtspunten en prioriteiten

Er kan nog een kwaliteitsslag gemaakt worden in de uitvoering van Route 23. Dat geldt enerzijds voor de bedrijfsvoering, de informatievoorziening, de dossiervorming en de werkprocessen. Ook het op orde krijgen van het registratiesysteem behoort daar toe. Anderzijds kan er nog wel wat verbeterd worden in de casuïstiekbesprekingen.

"Ook in de casuïstiekbespreking kan nog wel wat verbeterd worden. Als je een jongere gaat bespreken, moet je ervan uit kunnen gaan dat het dossier geleverd is volgens bepaalde afspraken. Dat is nu niet altijd het geval. Als je de bespreking niet volgens een bepaalde structuur organiseert, krijg je een soort van Poolse landdag. Mensen weten niet precies om wie het gaat en gaan zaken veronderstellen, omdat niet alle informatie er is. Zo'n jongere moet je niet bespreken. Dat is een leerpunt." (Bron: interviewverslag directeur RBL⁺)

Drie van de vijf ketenpartners geven aan dat de focus van Route 23 sterker gericht zou moeten zijn op school en opleiding. Die is nu te veel gericht op werk. Het is belangrijk dat jongeren die nog in staat zijn een startkwalificatie te behalen, ook in staat gesteld worden hiermee aan de slag te gaan. Dit wordt ondersteund door de projectleider.

"In de toekomst moeten we binnen Route 23 meer inzetten op het behalen van een startkwalificatie. Dat komt nu nog onvoldoende uit de verf. Daar zou meer op moeten worden ingezet, zowel vanuit de school als vanuit de werkplaats. Veel jongeren geven aan dat ze nog wat willen leren. Ze zijn weliswaar gestopt met school, maar gaan weer nadenken en willen dan toch weer verder met een opleiding." (Bron: interviewverslag projectleider Route 23)

Verder wordt het gebrek aan een goed traject voor niet uitkeringsgerechtigde jongeren (nuggers) als aandachtspunt genoemd. Het is de bedoeling dat het voor deze jongeren mogelijk wordt om naar de werkplaats te gaan.

Ketenpartners moeten nog meer over hun eigen schutting heen kijken. Het CWI geeft aan dat er sprake is van verschillende beelden die instanties bij begrippen hebben. Dat heeft ook te maken met verschil in cultuur. Zo is bij het CWI sprake van een zakelijke dienstverlening, waarin je als instantie een advies geeft en de klant zijn eigen verantwoordelijkheid heeft om dat al dan niet op te volgen. Andere instanties nemen de klant meer bij de hand. Een dergelijk verschil wordt ook door anderen geconstateerd. Daar moet nog aan gewerkt worden, En ook aan de implementatie daarvan binnen de organisaties.

“Ook de verdere ontwikkeling naar een keten is een prioriteit. Op de werkvloer zou nog meer evenwicht moeten komen. Want een hulpverlener heeft een ander perspectief dan een case-manager van de Sociale Dienst. En binnen elke organisatie is er een veel grotere groep medewerkers bij betrokken dan alleen het MDT; het gaat veel breder de organisaties door. Daar moet je ook iets mee.” (Bron: interviewverslag clustermanager Da Vinci College)

Het vrijmaken van tijd voor het project kan nog beter. Het is belangrijk dat ketenpartners er voldoende tijd insteken. Het succes van het project hangt daar voor een belangrijk deel vanaf.

Een ander aandachtspunt dat men signaleert is dat jongeren soms uit beeld verdwijnen. Jongeren haken soms af omdat ze naar de werkplaats moeten, maar dat betekent vaak ook dat zij niet meer in beeld zijn. En dat er met deze jongeren niets meer gebeurt.

“De insteek van de Sociale Dienst is heel erg dat wanneer het aantal uitkeringen omlaag gaat het goed gaat met Route 23. Dat is maatschappelijk een trend. Maar je kunt je afvragen of je daarmee niet alleen maar met korte termijn beleid bezig bent. De afschrikwekkende werking van de werkplaats is voor een aantal jongeren goed. Anderen worden hierdoor juist gemotiveerd. Maar er zijn ook jongeren die afhaken en uit beeld verdwijnen. Het zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat er jongeren afzien van een uitkering, maar op andere wijze aan hun geld gaan komen. Dat is een aandachtspunt.” (Bron: interviewverslag clustermanager Da Vinci College)

“Een ander probleem is dat er jongeren volledig uit beeld raken. Bijvoorbeeld jongeren waarvan de uitkering wordt stopgezet. (...) Ze verdwijnen niet alleen bij de Sociale Dienst uit beeld, maar ook in Route 23 en bij elke ketenpartners afzonderlijk. Dat is niet goed, want zij behoren nog steeds tot de doelgroep. Het probleem is dat geen enkele ketenpartner deze jongeren oppakt en er de verantwoordelijkheid voor neemt (...).”

(Bron: interviewverslag casemanagers Sociale Dienst)

Ook een afstemming van de werkgeversbenadering staat bij een aantal ketenpartners op het verlanglijstje.

“Een ander belangrijk punt is een op elkaar afgestemde werkgeversbenadering. Dat is een lastig punt, waar de gemeente mogelijk een regierol in zou moeten hebben. Dat moet zowel voor Route 23, maar ook breder een prioriteit worden. Dat staat nu ook op de agenda van de stuurgroep.” (Bron: interviewverslag senior beleidsmedewerker afdeling Onderwijs)

Prioriteiten binnen het project zijn het op orde krijgen van het registratiesysteem en de staalkaart. Aan beide zaken wordt op dit moment gewerkt. Bij de staalkaart wordt wel opgemerkt dat het ook van belang is duidelijk te maken waar jongeren gebruik van mogen maken.

“Op dit moment wordt geïnventariseerd bij allerlei organisaties wat het aanbod is en wie beslist wie gebruik kan maken van welk aanbod. Van belang is dat het niet alleen een winkel van Jamin is, maar dat ook duidelijk is waar en bij wie welke keuze- en beslismogelijkheid ligt. Anders zien de jongeren straks alleen maar lekkers waar ze niet aan mogen komen. Na die inventarisatie zie je ook wat er nog mist.” (Bron: interviewverslag directeur RBL⁺)

Ook de regionalisering is een prioriteit. Daarvoor is al een heel traject ingezet. In het kader hiervan is een werkplan geschreven. Hoe de regionalisering organisatorisch vorm moet krijgen is nog niet helemaal duidelijk. Dit is een spannende ontwikkeling. Aandachtspunt hierbij is wel dat dit een toename van de instroom van Route 23 tot gevolg zal hebben, waardoor de bespreking van jongeren in het MDT nog meer tijd zal kosten. Diverse partners vragen zich af of de huidige opzet (wekelijks bespreking van nieuwe instroom en terugkoppeling van jongeren in het traject) dan nog werkbaar zal zijn. Dit punt is bij de kwartiermaker die zich bezig houdt met de regionalisering van Route 23 onder de aandacht.

5.6 Toekomst

Alle ketenpartners zijn van mening dat Route 23 de komende jaren door moet gaan. De route richting regionalisering is inmiddels ingezet. Wat er daarna zal gebeuren is nog onduidelijk. Dat hangt ook af van de economie en of er dan nog sprake is van jeugdwerkloosheid. Het kan ook zijn dat het project dan gewoon indaalt in de reguliere werkwijze van de organisaties.

“Wat betreft de toekomst van Route 23: het gegeven Route 23 moet zeker doorgaan. Het is geen doodlopende weg en ook geen weg waar je halverwege omkeert. Het is wel een weg met hobbels en de partners hebben zichzelf niet de gemakkelijkste route gegeven. Maar het project moet zeker doorgaan.” (Bron: interviewverslag directeur RBL⁺)

¹ *Tekst betreffende dit deel van het onderwijsaanbod is aangeleverd door het Da Vinci College*

Bijlagen

Bijlage 1 Interviewleidraad stuurgroepleden en MDT-leden

Interviewleidraad stuurgroepleden

Visie

- Wat is Route 23? Hoe 'breed' is dit?
- Is er op dit moment naar uw idee al een duidelijke invloed van Route 23 op de 'normale' werkwijze van de ketenpartners? In welk opzicht? Kunt u een voorbeeld geven?

Vernieuwend en meerwaarde

- Wat zijn de 'nieuwe' aspecten van Route 23?
- Wat is de meerwaarde van Route 23? Wat zijn nu nog knelpunten/aandachtspunten?
- Wat verwacht u van Route 23?

Samenwerking

- Een belangrijk doel van Route 23 is een betere samenwerking, informatie-uitwisseling en onderlinge afstemming tussen ketenpartners. In hoeverre is dat doel bereikt?
- Wat zijn de positieve punten op het terrein van samenwerking? Welke 'winst' is behaald? Wat zijn nog aandachtspunten?

Ontwikkelingen en toekomst

- Wat zijn nu de prioriteiten? Waar wordt aan gewerkt? Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten voor de komende tijd?
- Hoe ziet u de toekomst van Route 23?

Interviewleidraad MDT-leden

Beleid

1. Wat zijn voor uw organisatie de belangrijkste doelstelling(en) van Route 23?
2. Wat vindt u van het draagvlak voor Route 23 bij de deelnemende instanties (incl. de eigen organisatie op bestuurlijk en uitvoerend niveau)?

Samenstelling, opzet en werking MDT

- Wat vindt u van de samenstelling van het MDT?
- Wat vindt u van de frequentie van overleg?
- Wat vindt u van de gang van zaken in het MDT? Loopt alles soepel? Tevreden met de manier waarop cases besproken worden? Ervaart u knelpunten?
- Wat vindt u van de afstemming, informatie-uitwisseling en samenwerking met de andere MDT leden? Wat gaat goed, wat zijn aandachtspunten? Levert Route 23 op dit punt meer efficiëntie, betere communicatie en minder dubbel werk dan voorheen?

Rol van uw organisatie

- Wat is uw inbreng aan het MDT Route 23?
- Bent u tevreden met uw inbreng?
- Ervaart u beperkingen/belemmeringen bij uw rol in Route 23? Wat is er nodig om dit te verbeteren?
- Lukt het om de werkwijze/regels van uw organisatie te combineren met de werkwijze/regels van Route 23? En hoe gaat dit bij de andere MDT-leden?
- Zijn de taken die uw organisatie vervult in Route 23 al ingebed in de eigen organisatie? (capaciteit vrijgemaakt, procedures?)

Registratie/de database

- Heeft Route 23 op het moment een goede registratie van gegevens?
- Wat vindt u van het huidige registratiebestand in Excel en wat verwacht u van het nieuwe systeem?
- Welke informatie moet er in het nieuwe systeem zitten?
- Hoe moet het nieuwe systeem werken (actueel houden, privacy e.d.)?

Aanbod/staalkaart

- Wat vindt u van het aanbod van Route 23?
- Hoe staat het met de ontwikkeling van de staalkaart en hoe loopt dit? Wat gaat goed en wat moet beter?

Doelgroep en bereik

- Bereikt Route 23 alle probleemjongeren?
- Welke jongeren worden niet bereikt/vallen buiten de boot/buiten de sluitende aanpak?
- Om hoeveel jongeren gaat het?
- Wat moet er gebeuren om dit te verbeteren?

Resultaten en meerwaarde

- Wat is uw indruk van de effecten van Route 23 tot nu toe?
- Wat verwacht u van de effecten op de langere termijn?
- Wat is de meerwaarde van Route 23 op dit moment?
- Komt dit overeen met wat de meerwaarde van Route 23 volgens u zou moeten zijn? Zo nee, wat moet er gebeuren om dat wel te bereiken?

Knelpunten

- Wat zijn volgens u (overige) knelpunten bij de werking van Route 23?

Toekomst van Route 23

- Hoe ziet u de toekomst van Route 23?

Bijlage 2 Geïnterviewden

Route 23	Mw. M. Middelburg, projectleider
Sector O&W	Dhr. W.G. Sterk, senior beleidsmedewerker
CWI	Dhr. M.P.M. Robeerst, regiomanager Mw. A. Steketeer, teamcoördinator Mw. S. de Jong, consulent Mw. M. Meeuwisse, consulent Mw. A. Smit, consulent
Sociale Dienst	Mw J.G. Manshanden, directeur Dhr. A.G.M. Carlier, hoofd afdeling Werk Dhr. A.J. Adriaanse, bureauhoofd Dhr. J.A.M. Haverkamp, casemanager Mw. S. Ganpat, casemanager Mw. E. van der Linden, casemanager
RBL ⁺	Mw. C. Roozmond, directeur Mw. Z. Kucukgulmez, trajectbegeleider vsv
Da Vinci College	Mw. J. Groeneweg, clustermanager Dhr. J. Molema, trajectadviseur/ loopbaanbegeleider
Bureau Jeugdzorg	Mw. E.J.M. Mourits, bureaumanager Dhr. H. Veltman, teamleider Mw. M. Morselt, consulent Entree Mw. S. Wapperom, consulent T-team
Dordtmij	Dhr. A.J. Warnaar, directeur

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2001	2002
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002
Veiligheidsbeleving op school 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003
Evaluatie hondenbeleid	2004

Verkeer en vervoer

Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003
Klantenonderzoek Kiltunnel 2000	2001
Verkeren op bedrijventerreinen	1999
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003

Sociaal-economisch beleid

Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002
Regionale werkgelegenheidsrapportage Zuid-Holland Zuid	meerjarig
Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Monitor werk 2002	2003
De Sociale Staat van Dordrecht 2001/2002	2003
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001
Horeca in Dordrecht anno 2001	2002
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004

Onderwijs

Monitor lokaal onderwijs Dordrecht 2002/2003	2003
Schoolverzuim & schooluitval	1999
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2001
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	

Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie

Vrijtijdsbesteding in de Drechtsteden in 2001	2002
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004
Publieksonderzoek Wantijpop/Rainbowpark 2002	2002
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003

Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk

Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004
Jongeren Dordrecht 2001	2002
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid 2000	2001
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-2	2002
Vertrokken Antillianen	2002
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel I en II	2003
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2003
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003
Tabellenboek Wijkprofielen 2002	2003
Evaluatie Dordtpas 2003	2003
Ouderenmonitor 2002	2003
Wijkmarkt Staart	2003
Evaluatie project dynamisch wonen	2004

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Woonmonitor Dordrecht 2003	2003
Woonmonitor Drechtsteden 2003	2003
Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden	2001
Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Beleving van en opinies over ruimtelijke kwaliteit en welstand in Dordrecht anno 2000	2001
Verslag Geschikt Wonen	2003
Migratie-onderzoek 2002	2003

Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen

Dit is Dordt Een vergelijking met de 33 grootste steden in Nederland	2003
Opinies over de toekomst van Dordrecht	1998
Opinies over bestuur van de stad	1999
Evaluatie inspraakbeleid	2002
Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
De sociale staat van Dordrecht	2001
Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
Prognose Essenhof 2000-2015 (crematies en begravingen)	2000
Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
De stem van de burger	2002
Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Evaluatie Dualisme 1 ^e fase	2003
Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003

Milieu

Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdingsmiddelengebruik door particulieren	2003
Afvalscheiding: medewerking en verbeteringen	2003
Milieumonitor Dordrecht 2001	2002
Ruimte voor de rivier	2003
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003

Bevolking

Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2000-2015	2000
Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Dordt op z'n droogst digitaal	www.sociaalgeografischbureau.nl

Klanttevredenheid

Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Toetsingskader voor kwaliteitsrapportage WOZ	2001
Klanttevredenheidsonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2002
Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Sociale Dienst Dordrecht 2000	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003

Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB.

Informatie/bestellen

telefonisch:	078- 639 64 65
schriftelijk:	Sociaal Geografisch Bureau Postbus 8 3300 AA DORDRECHT
e-mail:	Secretariaat SGB@dordrecht.nl
website:	www.sociaalgeografischbureau.nl
fax:	078- 639 8080